

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 „ — „

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.
Negyedévre . . . 3 „ — „

NAGYVÁRAD, augusztus 6.

Tultermelés a kvalifikációk terén.

A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a megmondhatója annak, hogy mi mindent el nem követ az iskolai évek kezdetével, hogy a tömeges vándorlást a középiskolák ajtajai felé megakadályozza és hogy miféle csalógatókat, kedvezményeket össze nem komponál, hogy ezt az emberáradatot, mely a középiskolai szellemi traininget úgy sem bírja ki annyira, hogy az élet küzdelmeire teljesen »tip-top« legyen, — a gyakorlati foglalkozások felé csalogassa.

Hanem ugyancsak megjárja vele, mert a nagy buzgalommal és még több költséggel berendezett szakiskolák, a legjobb tanerők által rendezett tanfolyamoknak hallgatója alig akad, vagy ha igen, úgy az bizonyára szerencsét próbált a középiskolák mind a négy fáján s mint tehetőség hiányban levőt küldik oda a szülők, a végső remédiumhoz.

Molinari belga közgazdasági író állítja fel azon egyszerű tételt, hogy egy nemzet mind anyagi, mind szellemi életét a kereslet és kínálat törvénye szabályozza. Ha el is fogadjuk e tételt, mint általános szabályt, nem tehetjük ezt anélkül, hogy reá ne mutassunk azon nagy veszedelemre, mely egy nemzet úgy anyagi, mint szellemi életében előáll akkor, ha létszervei nem *minőségre*, hanem már *feleslegessé vált mennyiségre* dolgoznak. A fokozódó, javuló *minőség*, bármily mérvet öltön is ez, az emberiségre csak

hasznos, hasznosabb és leghasznosabb lehet. E téren torlódás, összehalmozódás sohasem nyilvánulhat, de igenis nyilvánul a szellemi erők, egyéni tehetségek jótékony versenye, mely mind előbbre ragadja az emberiséget a tudomány s művészet terén.

Másként áll azonban a dolog akkor, midőn egy nemzet produktív elemei mennyiségre dolgoznak, mert ekkor ugyanazon kereslet és kínálat törvénye, mely az előbbinél oly jótékony haladást biztosít, itt rombolni fog, mely rombolásnak nyilvánulása az anyagi termelés terén: az árhanatlás és következményei, melynek szörnyű hatását a szociálpolitika terén jelenleg, sajnos, oly szembeötlően tapasztalhatjuk.

A szellemiek terén, a mennyiségre való termelés folytán ilyen tultermelés állott elő nálunk is, melyről könnyűszerrel meggyőződhetünk, ha egy-egy csekély díjjal javadalmazott irnoki, vagy más alsóbb rangú irodai foglalkozásra a száz számra beérkező kérvényeket tekintjük. De e tuttengés csak az alsóbb régiókban észlelhető, mert minél feljebb megyünk a fokozatban, annál kevesebb a fölösleg, sőt egyes ágakban már hiány is mutatkozik. A közoktatásügy terén első köteleesség tehát ezen nagy egyenlőtlenségnek elsimitgatása.

Kiváló fontosságú különösen azon okok feltárása, melyek a sok félműveltséget, vagy megszokott néven: a szellemi proletariátust hozzák létre s e bajt az új kvalifikacionális törvény által legkevésbé sem szabad fokozni. E szellemi proleta-

riatus ugyanis, mely a maga helyén teher, a gyakorlati élettől a legjobb erőket vonja el.

Régi baj már középosztályunk körében a gyakorlati pályáktól való irtózás s így történik aztán, hogy minden magasabb gyakorlati állásra, előmunkásnak, gyárvezetőknek idegenek alkalmaztatnak. És ez az irtózás, ha mélyebben vizsgáljuk az okokat, — nem volt egészen alaptalan, mert az iparosok eddigi kiképzetése nem nyújtott elég biztosítékot arra nézve, hogy egy művelt család fia kellő ismereteket szerezhessen anélkül, hogy eldurvulástól ne kelljen féltetni; elég szakiskolánk pedig még nincs, de sőt a mesterségeknek szakiskolák útján való elsajátítása nálunk még egészen új, holott a külföldön már szél-tiben el van e rendszer terjedve.

Másrészt pedig e pálya nem nyújtott eddig olyan előnyöket, mi a műveltebb osztályok fiait kecsegtette volna. Ma már némileg másképpen van a dolog.

Első teendő tehát itt az ország minden részében olyan szakiskolák létesítése, melyekben a gyakorlati ismeretek minden neme elsajátítható lenne s melyekbe a középosztály, mely gazdaságilag amugy is meg van rendülve, örömeit küldené fiait tanulni. Egyetlen ilyen intézet van még hazánkban, mely a mondott követelményeknek mindenben megfelel, különösen azon körülmény folytán, hogy végzett növendékei önkéntesi joggal is bírnak. Ez intézet pedig nem más, mint a budapesti műkertészeti iskola.

Ezen rendszer szerint alapítható lenne intézet gyárvezetők számára, a gépészet

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Mese egy leányról.

Írta: Deér.

Mily sokan vannak, kik élnek örök vágyódásban, emészlő epedésben valami megnevezhetetlen után, ami tán nem is létezik, ami csak ott él az ábrándok titkos, meseszerű világában. És ez a név nélküli vágyódás gyöttri, emészti minden idegüket. Nem találnak nyugtot sehol, nincs módjukban megízlelni a boldogságot soha. Örökös ábránd az életük, gyötrelmes, fájdalmas ábránd. És ők, szegények, nem találnak vigaszt . . .

Soknak pedig elég egy alig fakadó virág, egy félbenmaradt dal, egy nyájas, mosolygó pillanat és érzi lelkében a megelégedés, a boldogság örömet.

Anna is ilyen volt.

Másnak örömtelen lett volna az olyan élet, mint az övé; folytonos gyötrelm, örökös kín, panasz. De Anna nem panaszkodott soha, pedig szenvedett. De szenvedéseit, panaszait magába fojtotta. És elfelejtette élete minden gyötrelmét, lelke minden kínlását, ha arra a néhány pillanatra gondolt, a mikor boldognak érezte magát.

Pedig milyen csekélyke, meseszerű, rövid boldogság volt az . . .

I.

Ketten voltak testvérek. Margit az idősebbik, Anna a fiatalabb. Csak két év különbség

volt köztük korra nézve, de annál több külsejükre, természetükre nézve.

Margit magas, ringó termetű leány volt, hullámos, aranyárga hajjal, nevető kék szemekkel. A természetben is volt valami örökös vigáság, gondatlanság. Arra látszott teremtenie, hogy vigáságban, gondatlanságban, mondjuk boldogságban élje be egész életét.

Anna, a fiatalabbik, alacsony termetű leány volt. A természet mintha minden ajándékát, szépségét néjére pazarolta volna és semmit se hagyott volna a fiatalabbnak.

Anna nyomorék, pupos volt. Egész valójában semmi kellem, semmi fiatalos üdeség. Csak nagy fekete szemekben volt valami a fiatalság tüzeből, ábrándos világából.

De ki tudna, ki akarna egy ilyen szegény leány szeméből olvasni? Ki akarná megfejteni azoknak a mélytüzű, nagy fekete szemeknek elrejtett s csak néha-néha elővillanó titkát.

Anna is tudta ezt. Megértették vele nagyon korán. Mikor még az iskola padjainak sejtelmes, bohó világában élt, már akkor tudta, érezte, hogy az ő élete más, mint a többi mosolygó, gondtalan gyermeké.

Hányszor facsart könnyet azokból a nagy, fekete szemekből ez a néhány kiméltelen, durva szó: te pupos; itt jön a pupos.

Ilyenkor a kis Anna sietett haza. És mikor édes anyja kérdezte könnyei okát, nem panaszkodott, csak oda rejtette anyja ölérébe siró, könnyes arcát. S mikor anyja simogatta azt az ébenfekete haját s becézgetve, nyájasan szölt a kis leányhoz, akkor fölemelte fejét s könnyein keresztül mosolyogva szölt:

— Milyen jó is vagy te anyácskám!

Látszott ilyenkor a kis Annán, hogy boldog. Az a néhány becézgető, vigasztaló, szerető szó feleltette vele a sok gunyolódást, a sok csipkelődést.

De azért már ekkor ott élt lelkében valami homályos sejtelem, valami borongó hangulat, mely a jövőbe tekintett.

És oly szomorúnak, kietlennek tetszett ez a jövő. Hisz mikor már a boldog gyermekkor is oly nagyon sivár, oly nagyon örömtelen volt . . .

II.

És jött a bimbófakadás, a virágnitász ideje. Mennyi öröm, mennyi ábránd, mennyi mámor fűződik e korszakhoz. Mennyi elfojtott titkolt érzés kell a fiatalos szivben, mely szerelemről, boldogságról álmodozik.

Anna is látta a virágfakadást, a bimbónitást. Tán az ő lelkében is kipattant egy bimbó, egy ábránd? De Anna nem tudta, mint kell ápolni e fakadó bimbót, vagy tán nem merte. Félt, hogy gyökeret ver lelkében és akkor már nehéz lesz kiirtani. Neki nem volt szabad ábrándozni . . .

Margit, az idősebbik, a szép leány, bálba készült, az első bálba. Már hetekkel előbb csak arról ábrándozott, csak arra gondolt. Belevonta Annát is e rózsás ábrándokba. De Anna mindezt nem értette. Csak mosolygott, mert néjéért mosolyogni, örülni látta.

Eljött az est. Margit ott állt a nagy tükör előtt, halvány, rózsaszín ruhában.

Szép volt a fiatalság üde bájában s még

s más technikai ismeretek elsajátítására, mely foglalkozások ugyancsak jó keresetet nyújtanak s így a megélhetést biztosítják.

Ilyen rendszerű szakiskolák hivatva lesznek felszívni a nemzetnek a szellemiek terén tultengő erőit.

Micskei István.

A közös függő államadósságunk állapota.

A közös függő államadósságok rendezésére kiküldött bizottság jelentését az államadósság jelenlegi állapotáról közli a hivatalos lap tegnapi száma, melyből közöljük a következő egybevetést:

A közös függő adósságnak közös költségen beváltandó 312 millió frtnyi összegből az 1894: 24. t. cz. rendelkezései értelmében f. évi július hó végéig 1, 5, 50 forintosokban összesen bevonatott és mint törlesztett leiratot 199,309,787 frt, ellenben még törlesztetlenül maradt 112,690,213 frt.

Frázis nélkül.

Ily ezimen kaptunk egy rövidke füzetet, melyben »Agrárius» nyílt szavakat intéz a gazdákhöz a kiegyezés kérdését illetőleg s a tizenkettedik órában arra kéri őket, hogy nyíltan és határozottan foglaljanak állást a gazdasági kiegyezés fenntartása és az Ausztriával való közös vámterület mellett. Utal Magyarország mezőgazdasági jellegére, mely körülmény-nél fogva ugyancsak rá van utalva Ausztriára és a saját állítása szerint a magyar gazdának beharangoznak, ha Ausztria a külön vámterület esetleges felállítását után retorziót használ.

Teljesen egyetértünk az író nézetével, hogy t. i. Magyarország kiválólag mezőgazdasági állam s hogy ennél fogva a gazdasági kiegyezés kérdésénél e körülménynek kell folyton szemük előtt lebegni az intéző államférfiaknak. Ez elvet hirdettük mi is folyton, a vámanként alkalmával is, de gazdasági helyzetünk erős tudata, de meg büszkeségünk sem engedi megérlelni bennünk azt a gondolatot, hogy mi Ausztria nélkül gazdaságilag tönkre mennénk. Hogy rázkódtatást szenvednénk — az tény, de

még nagyobb rázkódtatást szenvedne Ausztria s elvégre terményeinkre mégis csak rá van szorulva.

A helyzet Ausztriában.

(Beszélgetés egy politikai személyiséggel.)

A »Pester Lloyd« egy bécsi tudósítója e hó 3-án érdekes beszélgetést folytatott egy bécsi kiváló politikussal. A beszélgetés, amely sok és jellemző oldalról világítja meg egyrészt az osztrák helyzetet, másrészt ami politikai szempontjainkból is nevezetes, főleg most Bánffy miniszterelnök bécsi útja alkalmából.

A beszélgetés egész terjedelmében így hangzik:

— Ön az én véleményemet óhajtja tudni a politikai helyzet felől? Nos ez kritikus, nagyon kritikus, de még sem oly kétségbeesítő, mint azt általában hiszik. Itt van elsősorban az osztrák válság. Mindazon híresztelések, melyek erről szólnak és amelyek ezen válságos helyzet megoldását, akár az alkotmány felfüggesztésével, akár a Reichsratba való eddigi direkt választások megszüntetésével hozzák kapcsolatba, jelenleg időszerűtlenek és azon harcz, amely ezen feltevések, mint tényleges szándék ellen a liberális sajtó hasábjain megnyilatkozott, fölöttébb hasonlatos a szelmalmok ellen való meddő küzdelemhez. A jubileumi esztendő egész tervezete, illetve az ünnepek összeállítása — ha lehet ezzel a kifejezéssel élnem — ellenszól az ilyesféle terveknek. Gautsch báró bukkolt; nem azért — mint általánosságban vélik — és pedig első sorban is nem azért, mivel a magyar kormány a kiegyezési kérdésekben nehézségeket gördített eléje, hanem mivel az volt a szándéka, hogy a nemzetiségi tulkapások ellen, jöttek legyen azok jobbról, avagy balról, teljes erővel fellépjen és főleg, amint azt beavatott politikai körök nagyon jól tudják, a prágai községi képviselő testületet feloszassa. Éppen ezért fordult el tőle annyiak jóindulata, mivel az ilyesféle nagy feltűnést keltő akciók kivitelétől ez évben idegenkednek és nagyon rossz néven vennék.

— És miért rendelték el akkor a gráci községtanács felfüggesztését.

— Prágában csak nemzetiségi jellegű volt a dolog, Gráciában azonban katonai háttere is volt. És azt ön nagyon jól tudja, hogy katonai dologban nem értenek tréfát az intéző körök. Ez egy valóságos »ne nyulj hozzám!«; s a ki mégis hozzá nyúl és összeütközésbe jő az uralkodó felfogással, az nem számíthat kiméletre. És joggal is; mert hiszen a mai kritikus állapotok és összegegyeztetetlen törekvések mel-

lett egyedül a hadsereg az, a melyre minden válságos helyzetben bizvást számítani lehet, mint támaszra.

Ha a hadseregről van szó, akkor feltétlenül cselekedni kell, más kérdésekben azonban tárgyalni is lehet. Semmiképpen sem az ennek a jelentése, hogy ezek a tárgyalások legfőleg csak a látszat kedvéért történnek. Ellenkezőleg: tökéletes komolysággal fogja fel mindeki a dolgot és nagyon szerencsétlennek érezné magát, ha elhibáznák az illető ügy lényegét érintő módozatokat. Ha pedig a tárgyalások még sem vezetnek célhoz, nem kardvágással oldják meg a gordiusi csomót, nem döntő aktus következik, hanem ideiglenes pauza, azután megkísérlése az újabb tárgyalásoknak. A kormány ténykedésének 1898-ra szóló programja legalább ez. Olyannyira pedig, hogyha a közel jövő nem hozná meg a békét és a barátságos egyértelműséget a mostani feszült helyzetbe, kész a kormány arra is, hogy ez évben egyáltalán össze sem hívja a parlamentet.

— És ha az ez évre oly annyira óhajtott és annyira várt »Isten-béke« tényleg meg sem állna be, legyen, az legalább formailag megóvva; miáltal azoknak kik előtt a parlamentáris formák nem drágák és becsesek, — mint azt Thun gróf beköszöntőjében mondotta — nem adatik olesó alkalom, hogy ezt az »Isten-békéjét« durván megsértsék.

— És miként vélekedik a kormány a Magyarországgal való viszony felől?

— Ez a kérdés is fölöttébb kritikus, mind a mellett nincs ok a kétségbeesésre a megoldást illetőleg. A dolog érdemét tekintve, a két állam közötti gazdasági közösség jobb alapon nyugszik ma, mint az előtt. Aza törekvés, hogy a két államot, melyek tartományai két különböző termelési ággal bírnak, egygyé olvasztani és kölcsönösen kiegyesíteni; nemcsak a vezető egyéniségek, hanem a nagyközönség körében is jelentékeny ez az óhaj. A magyar autonóm vámtarifa fölött tartott tanácskozások a vám- és kereskedelmi összeköttetés szükségességét világosan kimutatták és éppen ebből kifolyólag jelentékenyen megváltoztak azok a nézetek, a melyek — a magyar viszonyok félre- ismerésén alapulva — azelőtt uralkodók voltak. De Ausztriánál is konstatálható e nagyfotosságu előrehaladottság.

A demagóg nagy szájkán és a nép óhajainak hazug nyilvánítói általában is, de különösen a közzgazdasági kérdésekben eljátszották minden befolyásukat. Az a jelszó, hogy »El kell válnunk Magyarországtól!«, a mely jelszó korábban, hatóerejét elvesztette. Mind hatalmasan uralkodóvá lesz azon meggyőződés, még pedig irányadó körökben, hogy Ausztria gazdasági katasztrófa elé jut, ha ipari termékeinek

szebbé tette az első bál izgatottsága, mely halvány pirt lehelt kékes-fehér arczára.

Anna is ott állt mellette egyszerű perkal ruhájában. Csak nézte nénijét, ezt az üde, bájos teremést. Tán az ő lelkében is felébredt valami vágyódás, az ismeretlen öröm, mámoros boldogság után. De nem szólt erről semmit, vagy tán nem is tudta, mi az, mi ott zeng-bong lelkében.

És mikor Margit odament hozzá, átkarolta s megcsókolta, halk, susogó hangon csak annyit mondott:

— Mily szép is vagy te, Margit!

Margit nem vette észre, hogy mint remeg annak a szegény leánynak a hangja. Kiérezett belőle az elfojtott szenvedély, a békóba vert vágyódás. De Anna már megszokta, hogy neki csak vágyai legyenek, elfojtott, titkos vágyai, melyek soha nem nyernek életet . . .

Margit mulatott fiatalos tüzzel. Szép volt és üde, hát természetes, hogy sokan forgolódtak körülötte. És Margit boldog volt.

Othon meg abban a kicsi, fehér, lányos szobában, a tiszta patyolat-ágyban ott pihent a másik leány, Anna. Szemeit kerülte az álom. Lelke ott időzött a fényes bálteremben s látta a fényt, a pompát. Látta nénijét körülrajongva, boldogságtól sugárzó arczczal.

Egy könny rezgett azokon a hosszú, selymes pillákon. S még álmában is csak a fényt, a boldogan lejtő párokat látta.

És mosolygott.

Tán ő is ott volt álmában, tán ő is érzte az első bál csodás, édes varázsát.

S mikor másnap nénije boldogan mesélte el az örömeiket, a sok édes pillanatot, melyet átélt, Anna újra mosolygott és csak annyit mondott:

— Örülök, hogy jól mulattál, Margit.

Nem volt hangjában semmi keserűség, mely fájdalmat, irigységet árult volna el. Ezt nem ismerte Anna.

III.

És csak telt, mult az idő s eljött a nyár forró, perzselő napjával . . .

Margit, az idősebbik leány is érezte a perzselő meleget, mely előmlik egész valóján s kéjes boldogságba ringatja fiatalos szívét.

Margit szeretett egy ifjút az első szerelem édes, csodás erejével. És az ifju viszont szerette őt.

Sokszor jött az ifju és mindig sokáig maradt. Anna is többször ott ült velük együtt a kis szalonban. S míg nénije mosolygott s boldog vidámsággal csevegett az ifjuval, Anna ott ült az ablaknál s egy kézimunkán dolgozott.

S míg egyik gyöngyszemet a másik után himezte, néha-néha odapillantott arra az érdekes arczu ifjura.

Megtörtént, hogy tekintetük néha találkozott. Ilyenkor Anna elpirult s lázas sietséggel dolgozott tovább.

Szóltak hozzá is néha. Ilyenkor felemelte

nagy, fekete szemét és beszélt azon a szokatlan, borongós hangon, mely annyi lemondásról, fájdalomról beszélt.

Mikor aztán egyedül volt Margittal, akkor beszélt ő is sokat. Dicsérte az ifjút. Észrevette, figyelemmel kísérte annak minden mozdulatát s aztán mosolyogva beszélt el tapasztalatait néniének.

Estéknél az ő kicsi, lányos szobájukban is csak arról az ifjuról beszéltek. Margit a szerető szív sejtelmes boldogságával színezte ki magának a jövőt. Anna csak hallgatta.

Egyszer, mikor hosszas csevegés után Margit már álomba merült, Anna felkelt ágyából. Lassan, óvatosan odalépett a kis tea-asztalhoz. Egy képet vett föl s aztán odalépett az ablakhoz. Kinyitotta s a beszűrő hold fényénél csak nézte azt a képet hosszasan, fájdalmasan. Azután előtörtek a visszafojtott könnyek s oda hullottak arra a kis képre. A csendes zokogásra Margit is felébredt, látta hugát az ablaknál, kezében a képpel.

Nem zavarta őt: sajnálta megszakítani huga fájó ábrándozását. Csak mikor lefeküdt, Anna elszunyadt, akkor kelt föl, hogy megnézzé a képet, melyet huga kezében látott.

Az ifju képe volt

Margit megrepedt e fölfedezésre. Oda állt huga ágya elé s hosszasan nézte az alvó leányt.

Anna másnap csodálkozott, hogy Margit oly szokatlan melegséggel öleli magához s oly forró csókot lehel homlokára.

nem talál többé ily nyerstermelő országot, mint aminő Magyarország. De meg ezenkívül, ha Ausztria elveszti azt a piacot, amelyet Magyarországon bir, oly visszafejlődés állna elő a közvagyon gyarapodásában, hogy nem csupán az ipar terén állana be halálos katasztrófa, hanem egyszersmind az ezzel kapcsolatban levő kereskedelmi és munkás viszonyok elbukása és tönkremenése a népesség jólétét nagy mértékben romba döntené, a mi azután a kiskereskedést is, de még a mezőgazdákat is pótolhatatlan veszteséggel sújtaná.

Az az esztelen ábránd, hogy a kiviteli kereskedelemnek a tengeren túlra való kiterjesztése pótolná azt a veszteséget, a mely Magyarország piacainak elestével Ausztriát érné, ma már nem találhivőre még a legeszeveszettebb idiotánál sem, de még az azon esetben válhatnék valóra, ha — megfelelő eszközök mellett — évtizedeken át tartó nagyszabású ipazi produkálást érhetünk el; de még ezen esetben is nagy, de nagyon kétséges, kiállanók-e a versenyt a tengerentuli piacokon Európa többi nagy államaival? Nincs miért ezt a valóságot Magyarországot előtt titkolni. Eppen oly jól tudják ezt ott, mint azt, hogy a gazdasági közösség megszűnése esetén a jó termés gyümölcsét nem tudják oly hamar és oly közel eladni és így közgazdaságilag nagy hátrány háramlanék Magyarországot mezőgazdáira és termelőire.

— De hát Ausztria protestálása a magyar ipar-politika ellen?

— Irányadó körök már évek óta nem folynak be ezen protestálásba. Emlékezzék vissza, hogy *Bilinski* 1896 őszén ekszpozéjában világosan kifejezte azt, hogy a magyar ipartermékek közkedveltségét nem gátolhatjuk meg, csupán ezzel szemben saját havi iparunkat kell nagyobb produktumvá tennünk. Báró *Glanz* ugyancsak kijelenté a költség előirányzat tárgyalása alkalmával, hogy Ausztria és Magyarország egymásra vannak utalva kereskedelmileg, de nem ipari tekintetekben. És éppen azért a két különféle és különböző természetű tekintetben semmiféle beleszólás nem illeti meg sem az egyiket, sem a másikat egymás dolgaiba. Legutóbb pedig *Baernreither* dr. jelentette ki, hogy azon következményeket és támogatást, a melyet Magyarország tulajdon iparáért támaszt és kifejezésre juttat, Ausztria nem rosszalhatja vagy csökkentheti csupán ellensúlyozhatja saját rés-éről, és hogy mindeu áron törekedni kell, hogy becsületes versenyben ezen célját elérhesse. És az osztrák kormány e tagja tényleg ki is dolgozott egy oly kereskedelmi és ipar politikai programot, amely az érdekelték valamennyiének tőkéletes tetszését vivta ki.

IV.

És telt mult az idő s megjött a nap — mikor Margitnak az oltár elé kellett állani az ifju oldalán.

Margit újra ott állt a nagy tükör előtt. Ringó termetéhez lágyan simult a fehér menyasszonyi ruha. Dus szőke haját fehér myrthus koszoru övezte.

Margit arca halvány volt mint a menyasszonyé szokott lenni. De még haloványabb volt Anna, ki ott állt mellette s igazgatta nénye ruháját.

Végre megjött az ifju. Aráját megcsókolta, Annával kezét fogott. Nem érezte, mint remeg az a kis kéz az ölében.

Aztán megindultak a templomba. Anna otthon maradt. Ő akarta így. Nem illik ő fényes nászkisérletbe, jobb neki otthon.

Elvonult most már egyedül az ő kicsi szobájába s ott újra elővette azt a kis képet. És nézte újra hosszasan, sokáig.

Visszajöttek.

Margit még egyszer bement abba a kedves fehér szobába. Elbucszott minden egyes darabtól.

Anna utánna ment. Margit karjaiba zárta hugát és sirt. Anna is könnyezett. Mikor kibontakozott nénye karjaiból, elővette a keblébe rejtett kis képet, az ifju képét s lágy, susogó hangon szólt nényének:

— Margit, te úgy is boldog vagy, ezt hát hagyj itt nekem.

— *De miképpen jöhetne létre tényleg a kiegyezés, mikor az osztrák parlament egyelőre működésre képtelen?*

— Ha a magyar kormány és a magyar parlament oly állásponton maradna meg, hogy a definitív kiegyezés a 14 § fennmaradása mellett nem lehetséges, hanem az érdemleges tanácskozások és a parlament véghatározata szükségesegek, *ugy egy új provizóriumnak kell létesülnie.* Magyarországnak a provizórium meghosszabbításával szemben tanusított idegenkedése az első pillanatra érhetőnek látszik, közelebről nézve azonban még sem igazságos.

Magyarország idegenkedik a provizórium meghosszabbításától, mert végleges megállapodást szeretne egyszer már ebben a kérdésben és mert e megállapodásban a bankkérdést és az indirekt adók elszámolását illetőleg jelentékeny előnyt lát és vár.

Az osztrák kormány is meghatározott megállapodást szeretne már a provizórium meghosszabbításában, ám mindeddig nem talált arra megfelelő formát, hogy a parlamenti obstrukciót miként törje meg. Ezen ténnyel a magyaroknak, akik reál-politikusok, számolniuk kell; azonban semmi esetre sem szabadna nekik a kiegyezés amugy válságos helyzetét az ilyes elmérgesítéssel még jobban komplikálttá tenni. És ami a kiegyezés ugynevezett korrekturáit illeti, amelyeket a *Badeni-Bilinsky* minisztérium Magyarország kecségtetésére kivitt, nem tárgyazzák a két állam banktügyeinek teljes egyenlőségét; mert utóvégre is, a mint Magyarország e tekintetben nem annyira állami, mint inkább tényleges finanziaális érdekekből követel, már eddig is a kielégítés stádiójában látható. És a mi az átutalási eljárásnak a fogyasztási adókra való kiterjesztését illeti, amely átutalás Magyarországnak évenként több milliónyi többletet, mint előnyt jelent, nem szabad Magyarországnak eltekintenie attól, hogy definitív kiegyezés esetén a kvóta helyzet korrekturája 2 perczenttel nő — amibe végre is bele kell egyezniök és így ez; mint azon kérdés fölvetése, amely a vám felszámítására vonatkozik, amely felszámítás megint a fogyasztási adók új felszámításának kiegészítését képezi — a pénzbeli előnyüket eléggé csökkenti, azon előnyöket, amelyek Magyarországra a definitív kiegyezés létesülése esetén várának. Magyarország tehát tényleg mit sem veszít a provizórium meghosszabbításával és mostani készséges voltával döntő tényezőket ingatna meg, a melylyel megint saját kárát vallaná.

— És mily hosszú időre kellene megállapítani az új provizóriumot?

— Minél hosszabb időre, annál jobb. Időt kell engedni Ausztriának, hogy a jelenlegi kri-

zisen átjusson szerencsével, de azt senki sem mondhatja meg, hogy erre mennyi idő kell. A legjobbnak látszik, ha a kereskedelmi szerződésnek lejártáig azaz 5 évig szólna a provizóriumos állapot. Eppen így követelte *Apponyi* is 1896-ban, hogy a t. i. a definitív kiegyezés 1903-ig tartson.

Ha azonban ez bármi oknál fogva is kivihetetlen lenne, ugy szükség lenne egy megállapodásra, még pedig egy 1—2 évre szóló új provizóriumot illetőleg, amely új provizórium Magyarországnak törvény által, Ausztriában ugyanígy, vagy a 14. § által hozatnék be, illetve lépne érvénybe.

Ausztria elvárhatja jelenlegi súlyos helyzetében Magyarországtól azt, hogy hozzájáruljon a kérdés illetén megoldásához, Magyarország pedig meg kell hogy tegye, már úgy barátságos szomszédhoz illő jóindulatból is, mint azért, mert evvel nem árt önmagának éppen semmit.

Eddig tart a nagyképu osztrák politikus véleménye, amire mink csak azt mondjuk, soha piszkosabb és gyalázatosabb szomszédja nem volt a magyarnak az osztráknál, amely náczió első volt mindig, hogy torkunkra tegye a kést, kizsebeljen bennünket és veszett kutyát uszítson reánk; de valahányszor a torkán érezte a kést, mindig a mi hátunk mögé bujt.

Ha a magyar parlamentben egy szikrányi önértet lenne, hát röviden kiegyezhetnék Thun gróf egész ad hoc minisztériumával — már a mint toladó vigéczekkel szokás.

—i.

A postatanácsos jubileuma.

— Saját tudósítónktól. —

A helybeli postaigazgatóság tanácsosát, városunk társadalmának egyik érdemes munkását szép és lelkes ovációkkal ünnepelte tegnap a posta- és táviró-igazgatóság személyzete, továbbá a kezelő tisztek és postamesterek. Aki egy negyedszázadot töltött el nehéz munkában, a közügyek s a közönség önzetlen szolgálatában, az megérdemli az elismerés szavát nemcsak hivatalnok társaitól, hanem az egész nagy közönségtől s annak organumától, a közvélemény képviselőjétől is.

Tesszük ezt annál szívesebben, mert megvagyunk győződve, hogy az egész posta- és táviró-személyzetet nem az önérték, nem is annyira a kincstár érdeke vezeti, mint inkább az a törekvés, hogy a közönséget minél jobban kiszolgálhassák.

Az ünnepély lefolyásáról a következőkben számol be tudósítónk:

D. e. 11 órakor gyűlt össze a posta- és táviró igazgatóság tanácsstermében a helybeli tisztviselői kar, a vidékről bejött kincstári személyzet és a postamesteri kar.

Schöpflin *Agoston* igazgató megjelenvén, *Buhl* postatitkár, *Csatth* felügyelőt, *Debreczy* felügyelőt és *Kovács* postamestert felkérte, hogy a jubiléumra a gyülekezetbe való megjelenésre kérjék fel. A tisztviselők, közöttük nők, sorakozva várták az ünnepelt megjelenését. Háttérben a zöld posztóval bevont asztalon állottak az ajándéktárgyak. A terembe léptek *Rutter* *Emil* posta- és táv. tanácsost szívből jövő élénk éljenzéssel fogadták a jelen voltak, majd ez elcsendesedvén, *Schöpflin* *Agoston* kir. tanácsos igazgató következő tartalomdus, őszinte érzelműl áthatott beszéddel üdvözölte a kincstári személyzet nevében:

Nagyságos tanácsos ur! Szeretett barátom!

25 év, ennyi telt le jó és rossz órákban azóta, hogy pályádat megkezdted.

Hosszu idő ez az emberi életben s ezt megünnepelni ma ide összejöttünk. Nemcsak azért, mert 25 évet töltöttél már el szolgálatban, jöttünk mi össze, mert ebben érdem még

Margit átölelte a leányt s oly halk hangon, hogy Anna ne hallja susogta:

— Szegény leány, szegény leány. Szegény kis hugom te.

De menni kellett, férje már várta.

Bucsztak. Mikor Anna kezét nyújtotta az ifjunak, az odavonta magához és — megcsókolta. Aztán elmentek.

Anna sokáig nézett utánuk. Arcza, az a halavány, sápadt arcz pirban égett. Az az egy csók égette. És ennek az egyetlen csóknak emléke végigkísérte őt egész életén át és amikor erre gondolt, akkor egy pillanatra elfeledett minden kint, szenvedést, gyötrelmet.

Ez az egy csók boldoggá tette őt és soha senki sem tudta meg, hogy Anna lelkében is kipattant egykor egy virág. El is hervadt már . . .

V.

Ez Anna meséje, a kis pupos leányé. Homályos, borongós mese, mint volt élete annak a szegény leánynak.

Most már nem szenved. Egy szomoruftiz árnyában pihen s ott hallgatja a lombok sejtelmes susogását.

Keveset élt, sokat szenvedett. Nemcsak álmai voltak az életről, a boldogságról és ő ezzel is beérte.

De hát soknak elég egy alig fakadó virág, egy félbenmaradt dal, egy nyájas mosolygó pillanat és érzi lelkében a megelégedés, boldogság örömét.

Anna is ilyen volt.

nincs, de akként eltölteni, miként azt te eltöltötted, az az igazi érdem. Azért ünnepelek, mert hosszú szolgálataid alatt előjáróid elismerését, tisztársaid, alárendeltjeid nagybecsülését, szeretetét mindenkor kivitad.

Ennek akarunk mi kifejezést adni mai összejövetelek alkalmából, a mikor kérünk, hogy becsülésünk és szeretetünk jeléül fogadd szívesen tőlünk eme emléktárgyat.

Legyen az mindig emléke azon szellemi közösségnek, mely bennünket veled összekötött és összeköt a haza javára szolgáló törekvéseinkben.

Az Isten éltesse!

Lelkes éljenzés után a postamesteri kar nevében Kovács gyomai postamester üdvözölte:

Nagyságos tanácsos ur!

A postamester megbizásából jelentünk itt meg, hogy őszinte szívünkkel jövő üdvözlőnként tolmácsoljuk. Kiváló örömmel ragadtam meg az alkalmat eme kedves megbízásához, érzelmeinknek kifejezésre juttatásához, mert az igazi érdem előtt mindenki szívesen hajlik meg. Ezt érezzük mi, mikor tiszteletünket, üdvözlőnként bemutatjuk. Mi a postaszolgáltatásban eltöltött 25 év jelentőségét jól tudjuk, különösen a mai ideges századvegi világban, s ezért lehetetlen, hogy hálát ne éreznénk azon férfiu iránt, a ki egyéniségének kedvessége, a postamesteri kar iránt mindenkor tanúsított jóindulata és intézkedései révén mint olyan egyén ismeretes, a ki hivatalos kötelemével az igazságos, pártatlan eljárást mindenkor össze tudta egyeztetni. Tiszteletünk és szeretetünk kifejezése mellett kérjük, hogy eme csekély emléktárgyat tőlünk szívesen fogadni kegyeskedjék. Szavamat azonban kívánattal fejezem be, hogy a mindenható sokáig adjon erőt és kitartást közhasznú munkásságához.

Hosszas éljenzés elhangzása után az ünnepelet meghatva válaszolt:

Nagyságos kir. tanácsos Ur!

Kedves barátaim!

Igaz, hogy 25 évet eltölteni nehéz feladat, de a hála ezért csak azt illeti, a ki mindnyájunk sorsát intézi.

Ilyen hála nyilvánítás mellett, melyet mai megjelenésükből következtetek, könnyű volt kötelességemet teljesíteni. Szolgálatom alatt mindig az eskü vezetett, melyet letettem s ismerve a viszonyokat, mindenkor arra törekedtem, hogy azon keserűségeket, a melyeket többször tapasztaltam, pályatársaimról elhárítsam. 25 évvel ezelőtt nehéz volt helyzetünk, Kollegiálistársról szó sem volt, még azt is rossz néven vették nekem, hogy mint gyakornok, segélydíjat kaptam, a kvalifikáció és magyarság különösen nagy hiba volt. A fennálló ridegséget kellett tehát mindenképp eltolóztatni, mert sokkal többet ér az őszinte szeretet, mint a lealázó szolgálalkúság. Ez a szempont vezérelt mindig működésemben.

Nagyságos kir. tanácsos ur! Fogadd szíves szavaidért őszinte és hálás köszönetemet de különösen azért is, mert szabadságot megszakitani s a mai napot ezáltal is reám nézve ünneppé tenni kegyes voltál. Igen tisztelt postamester ur! Fogadja ugy saját, mint megbízói részéről őszinte hálás köszönetemet. — Nekünk a helyzetünk sokkal előnyösebb, s én igazán nagybecsülöm az általam mélyen tisztelt postamester kart, mely a mienkhez hasonló felelősség, azt mondhatni, csekély javadalmazás mellett annyi odaadással felel meg hivatásának. Erősen hiszem és reményelem, hogy ma már, a mikor a méltányosság — és nem a pénzügyi eredmény a fődolog, — intéző köreinknél, egy szebb jövő nem lehet messze. A szerződés mellőzése, a kinevezés, a kiadó és postamester közötti jogviszony szabályozása, a javadalmazás rendezése nem várható magára sokáig. Ismerve munkásságukat, miként eddig ugy azután is szószólójuk lesznek, s érdekeit mindenkor szívesen fogom viselni. Fogadják hálás köszönetemet lekötözött megjelenésükért, szép szavaidért, az emléktárgyért. Adják át hálás és őszinte köszönetem megbízóinknak is. — Kívánom, hogy céljait elérve, óhajaik teljesedésbe menjenek; ből munkájuk gyümölcseit sokáig él-

vezhessék. Az isten éltesse az általam igen tisztelt postamesteri kart!

Hosszas, szünni nem akaró éljenzés közben az ünnepelet a jelenvoltak mindegyikével kezet fogott, majd az emléktárgyakat tekintette meg. A kincstári tisztviselők ajándéka egy kék plüss és bársony betéttel ellátott bőrtok, amelyben a jubiláns monogrammjával ellátott következő masszív ezüst tárgyak vannak: 2 gyertyatartó, 1 tintatartó, 1 itató-nehezék, 1 papírvágó, 1 toll, 1 írón, 1 pecsétnyomó, 1 törölő, 1 gyufatartó; a következő felirattal: »Nagyságos Rutter Emil, m. kir. posta és távirida-tanácsos 25 évi hivatalos működésének emlékére a nagyváradi m. kir. postatáviridai igazgatóság és a kerületébe tartozó kincstári hivatalok tisztikara 1898 aug. 6-án.«

A postamesteri kar ajándéka egy mahagonival bélelt remekművű ezüst szivardoboz hasonló felirással.

Mindkét mű Deutsch Simon helybeli ékszerész munkája. A női alkalmazottak részéről egy szép virágcsokor volt kiegészítő része az ajándéktárgyaknak.

Az ünnepelet este 8 órakor bizalmas jellegű vacsora fejezte be a Karger-féle nyári vendéglőben, melyen az igazgatósági tisztviselők, a posta-tisztek és a postamesterek vettek részt és lelkesen ünnepelelték meg jubiláris kartársukat.

A tágas üveges termet és teraszokat nemzeti színű lobogókkal, zöld virággal, füzérekkel díszesen dekorálta a vendéglős. A kert bejáratánál zöld lomb diadalkapu volt felállítva »Isten hozott« felirattal.

A teremben az ünnepelet feje fölött »Éljen Rutter Emil 1873—1898« felirattal transparent díszlett, igen ügyes kivitelben.

Az izletes ételek és jó italok általános dícséretet arattak.

A vizpocsékolás.

— Hol az igazi hiba? —

Sokszor megemlékeztünk már a vizpocsékolásról, a városi mérnöki hivatal veszedelmesen ijesztő jelentései révén.

A vízvezetéknek, építése előtt, sok ellensége volt s ma már alig találunk olyan nagyváradi lakost, aki áldásos voltát tagadná. Közegészségi, tűzbiztonsági, kényelmi előnyeit csak dicsérettel emlegetik. Most is elintézésre vár olyan kérvény a városházán, a melyben egyes eddig mellőzött utcák lakói a vízvezetési csőnek utcájukba leendő bevezetését kérik. Átutazó idegenek pedig nem győzik eléggé dicsérni a pompás ivóvizet.

A mostan követett hivatalos eljárás azonban aligha alkalmas másra, mint hogy a vízvezetéknek ellenségeket szerezzen.

Ismét megjelent a kapitányi hivataltól egy felhívás, a melyben a vizpocsékolás miatt azzal fenyegetőznek, hogy a házi vezetőket elzárják s a vizpocsékolókat megbüntetik.

Tényleg már több helyen bezárták a vezetőket s az illetőkre pénzbüntetéseket szabtak ki, a melyek egy része már felebbezés alatt áll.

A büntetés ellen nem szólunk, ahhoz joga van a hatóságnak, sőt a vízhasználati szabályzat értelmében a vizpocsékolások megtorlása kötelessége is. Azt azonban hivatalos tullepésnek tartjuk, hogy a házi vezetőket is elzárják a büntetés mellett.

Ahhoz nincsen joga a városnak, hogy bármelyik vízvezetési díjat fizető polgárt, ha az a fizetéseket teljesíti, megfosszanak a vízhasználatától.

Ez az eljárás a polgárság körében már is nagy visszatetszést szült, mert az előállott vízhiányért első sorban a hatóságot okolják és pedig nem minden ok nélkül.

A rendőrség kötelességszerűleg bejelenti, ha vizpocsékolást észlel; de másra azután éppen semmi gondja nincs.

A fő hiba a rossz rendszerű kutakban rejlik. Ezeket a vászon darabbal elzárt kutakat a próba után azonnal ki kellett volna cseréltetni a vállalkozóval, mert így csak azt érjük el vele, hogy a vízmű átvételénél jó drágán a város nyakába maradnak, s a házi-kezelés rövid fél esztendeje után bekerülnek a mérnöki hivatal udvarán levő, drágán összeszedett muzeumba. Az új kutakért pedig fizethet a város ismét ezeket.

Nem egy alkalommal tapasztalták már, hogy némelyik közút mellett olyan nagy mosásokat végeznek, a hol bizony nem a városi tanácsot szapulják, hanem engedik a vizet bőven. A rendőrségnek nem szabad volna az ilyet tűrni.

A vízhasználatról szóló szabályzatban van egy szakasz, a mely szerint egyes gyárak, ipartelepek a nagyon is tökéletlen vizórák beállítása mellett, igénybe vehetik a vízvezetési vizet, azonban ha vízhiány mutatkozik, a hatóság elzárhatja az ilyen telepek vezetékét s megtagadhatja a vízhasználatot.

A mérnöki hivatal jelentései, a rendőrség felhívásai kétségbeesetten hirdetik a vízhiányt, de azért tettek-e intézkedést a szabályzat ezen rendelkezéseinek keresztülvitelére?

És ha mindezeket a polgárság látja, pedig igen is látja, éppenséggel nem csodálkozhatunk azon — már hallottunk is ilyen hangokat — ha a vízhiányról szóló jeremiádokat, ijesztgetéseket hajlandó a vizórák alkalmazásának ki-erőszakolására irányított vészkiáltásoknak venni.

Béketárgyalás fegyverfogás mellett.

Budapest, aug. 6. (Saját tud. táv.) Madridból sürgönyzik: Sagasta miniszterelnök a minisztertanácsban jelentést tett a különböző pártvezérekkel folytatott tanácskozásairól. A határozathozatalt elhalasztották. Puigcerver pénzügyi miniszter fölolvasta azt a tervet, a mely a garancia felemelése mellett a bankjegyek szaporítására vonatkozik.

Santiago de Cubából érkezett hivatalos távirat jelenti: A spanyol csapatoknak abban a szűk táborban való tartózkodása következtében, a melyet az amerikaiak jelölték ki nekik, különféle betegségek léptek fel. Jelenleg a kórházakban levőkön kívül 8000 ember beteg. Naponta 14 haláleset fordult elő. Linares tábornok sebének gyógyulása rendes lefolyású.

Budapest, aug. 6. (Saját tud. táv.) New-Yorkból sürgönyzik: A New-York Heraldnak Aroyóból jul. 30-diki kelettel érkezett távirata jelenti: Ha Brooke tábornok valamennyi csapata partra szállott, a Guayamo ellen fog nyomulni, a hol elkeseredett ellentállást várnak, mert jelentékeny spanyol haderő tartja az Arroyo és Guayamo között levő magaslatokat megszállva. Guayamo helyőrsége 1500 emarból áll. A »San Louis« és »Cincinnati« hadihajók fogják a csapatok partra szállását fődözni az által, hogy a guayamoi öböl mögött elterülő magaslatokra tüzelni fognak. Korai az a jelentés, hogy

az amerikaiak elfoglalták Buamót. A felderítő csapatok hétfőn a város határát elérték, azonban vissza vonultak.

Budapest, aug. 6. (Saját tud. táv.) New-Yorkból sürgönyzik: Santiago de Cubából jelentik tegnapi kelettel: Word tábornok itt marad, hogy a várost megszállva tartsa. Gomez felkelővezér jul. 27-én a Trocha Moro Yucaro déli végétől északnyugati irányban 5 mérföldnyire táborozott.

Budapest, aug. 6. (Saját tud. táv.) New-Yorkból sürgönyzik: Az »Evening Journal«-nak hongkongi jelentése szerint Aguinaldo a hongkongi amerikai konzulhoz fordult és panaszt emelt a miatt, hogy Amerika nem akar a jövőre vonatkozó szándékai felől nyiltnak nyilatkozni. Azt kérde, miért harcoljon vakon Amerika érdekeiért? Előtte a nép érdeke ép oly szent, mint a konzul előtt Amerikáé.

Budapest, aug. 6. (Saj. tud. táv.) New-Yorkból sürgönyzik: Az »Evening Post«-nak jelentik táviratilag Norfolkból: Az a társaság, a mely a »Maria Teresa« spanyol pánczélos hajó kiemelését elvállalta, Santiago de Cubából táviratot kapott, a mely szerint a hajót szabaddá tették és rövid időn belül saját erejéből indul el Norfolkba.

Budapest, aug. 6. (Saját tud. táv.) Washingtonból sürgönyzik: Shafter tábornok jelenti: Beteg katonáinak száma f. hó 3-án 3778 volt, ezek közül 2996 láz-beteg. 449 új lázeset fordult elő. Mult hó 31-ike óta 8 ember halt meg.

Budapest, aug. 6. (Saját tud. táv.) Madridból sürgönyzik: Sagasta miniszterelnök hosszasan tanácskozott Salmeronnal, Salmeron állítólag kijelentette, hogy nézeteit a kamarában tojja kifejteni, és helytelenítette, hogy a cortezt elnapolták.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Augusztus 7. Táncestély a Réten.

Augusztus 8. A Szintügyi bizottság ülése d. u. 3 órakor.

Augusztus 8. Nagyvárad városi szépművészeti, közlekedési és közegészségügyi szakbizottságának együttes ülése d. u. 4 órakor.

Augusztus 9. Bihar megye kórházi választmányának ülése d. e. 10 órakor.

Augusztus 11. Városi közgyűlés

Szeptember 18. Kerékpár virágkorzó a Sport-téren.

* **Huszonyolcz fejedelmi személy** lesz jelen december hóban Bécs városában. még pedig a császári jubileum alkalmából. A hatalmas Burg szűk lesz ennyi vendég befogadására és azért a vendégek egy részét a Liechtenstein, a Montenuovo palotában és néhány középületben helyezik el az uralkodó költségén. A nagytermet, amelyben decz. 2-ikán a trónralépés ötvenedik évfordulóját megülik, még folyton díszítik. Közel kétezer villamos lámpa ég majd az óriási teremben.

* **Ülés a vármegyénél.** Bihar vármegye kórházi választmánya augusztus hó 9-én délelőtt, Szunyogh Péter alispán elnöke alatt ülést tart.

* **Felvétel a hadapród iskolába.** Értesítés. A m. kir. honvéddapród-iskolába — mint értesülünk — igen számosan folyamodtak felvétel

végelt, sőt még folytonosan érkeznek a folyamodványok. Minthogy augusztus 15-én a pályázat határideje lejár s azontul senki kérvényét el nem fogadja a parancsnokság, azért felhívjuk mindazoknak figyelmét e határidőre, akik fiaikat akár a helybeli, akár a pécsi hadapródiskolába adni szándékoznak. Figyelmeztetjük egyúttal a szülőket arra is, hogy a hadapródiskolába szánt tanulókat egyúttal jegyeztessék elő az illető középintézmény 5-ik osztályába, nehogy visszautasítás esetén onnét kimaradjanak.

* **A járványkórház új területe.** Nagyvárad városi szépművészeti és közlekedési, valamint közegészségügyi szakbizottsága hétfőn, augusztus hó 8-án délután 4 órakor a járványkórház elhelyezése és felépítése tárgyában ülést tart a városházán.

* **Szeged a képművészetért.** Szeged több ízben bemutatta áldozatkészségét a kulturális célok iránt, s így nemrégiben is egy hatalmas képművészeti palotát építtetett. Újjabban a vall. és közokt. miniszter nyilvánította köszönetét Szeged sz. kir. város 20 ezer koronás „Ferencz József” alapítványáért, melyet a képművészet bármely szakában magukat kiképezni óhajtó szegedi születésű ifjak javára tett.

* **A székely fiúk érdekében.** Felkérem azon iparos polgárokat, kik *székelyfiut* óhajtanak tanonczul felfogadni, miszerint ebbeli elhatározásukat nyolcz nap alatt az ipartestület hivatalában bejelenteni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1898. aug. 6. Bertsey György, ipartestületi elnök.

* **Elhunyt 48-as honvéd.** Ismét kidőlt egy derék hazafi azok sorából, akik a nagy időkből önfeláldozással siettek a veszélybe jutott haza védelmére. Keresztes Ferencz volt 48-as honvéd tegnapelőtt meghalt. Nagyváradon; majdnem mindenki ismerte a derék kis öreg embert. Temetése ma, vasárnap délután lesz Kis-Körözs-utcán. A család által kiadott gyászjelentés a következő:

Alulírottak fájdalmas szívvel tudatják a legjobb atya, testvér, após és rokonnak esikbankfalvi Keresztes Ferencz-nek 1848—49-iki honvéd folyó hó 5-én d. u. 1 órakor élte 77-ik évében történt csendes elhunytát. A megboldogult halott földi maradványai folyó hó 7-én d. u. 4 órakor fognak Kis-Körözs-utca 626-ik szám alatt levő lakásánál a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni s az újvárosi központi sírkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise áldozat pedig folyó hó 8-án d. e. 9 órakor fog a nagyvárad-újvárosi plébánia templomban az egkek urának bemutatni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, kartársai és ismerősei tisztelettel meghívattak. Nagyváradon, 1898. augusztus hó 6-án. Béke poraira! Keresztes Veronka, Keresztes Etelka, Keresztes Kornél, férj. Klell Jánosné, az elhunyt gyermekei, Nagy Ignáczné szül. Papp Emilia, Boksa Ferenczné szül. Papp Juliánna, az elhunyt mostoha gyermeke, öz. Géring Ferenczné szül. Keresztes Véri az elhunyt testvére, Klell János, Nagy Ignácz, Boksa Ferencz az elhunyt vejei, Moravék Venczel cs. és kir. őrnagy és neje szül. Géring Róza, dr. Kertész Sándor és neje szül. Keresztes Irma, Fekete Gyula ev. ref. lelkész és neje szül. Keresztes Ilka, dr. Keresztes István, Keresztes Jenő m. k. áll. vasuti főnök és neje, László István, Dániel Ferencz és neje szül. László Juliska, az elhunyt rokonai.

* **A Tisza-szálló csődje.** Szegeden és egész környékén híres a Tisza-szálló. Egyike a legnagyobb és leglátogatottabb vidéki hoteleknek, ahol Szeged előkelő közönsége látható. Ennek a szállónak vagy egy éve új bérlője akadt. Az új bérlő addig a budapesti Erzsébet-szállót vezette s Bereczky Lajosnak hívják. Mindezt pedig azért mondjuk el, mert a Budapestről Szegedre került bérlő csődbe került s így a szegedi Tisza-szálló is alighanem megadja az árát ennek a nem sikerült vállalkozásnak.

* **Esküvő.** Diszes esküvő lesz a jövő vasárnap augusztus hó 14-én délután 5 órakor a várad-olaszi r. kath. plébánia templomban. Dely Andor o.-palotai gazdatiszt tartja egybekelését bájos arájával: Seffer Mariska kisaszszonnyal, Lobotka István tekintélyes nagyváradi iparos polgár és kedves neje Seffer Mária, szeretetreméltó gyámleányával.

* **Színházról templom.** A tatai Esterházy-kastély parkjában álló régi tatai színházat, a hol Esterházy Miklós gróf életében gyakran játszottak német művészek, kápolnává alakítják át. Esterházy Ferencz gróf, az új tatai váru, a nagy fényvel berendezett helyes kisszínházban családi kápolnát rendez be. A színház a grófi családnak közel százezer forintjába került.

* **Fucsos!** Gregoria Modena heiligenkreuzi (Voralberg) építési vállalkozó és vendéglős bő gyermekáldásnak örvend. Eddig 15 fia és 6 leánya volt. Mult hétfőn keresztelték meg a 22-ik gyermekét, a 7-ik leányát. Modena urnak alapos kilátása van, hogy gyermekeinek a száma legalább is el fogja érni a két tuczatot.

* **Halálba űzte a felesége.** Révről írja levelezőnk, hogy Técsi Ferencz ottani korsócsnáló mester különös módon vetett végett életének. Már egy ízben a malom kereke alá vetette magát, de megmentették; borotvával akarta a nyakát elmeteszeni, azonban ezen terve sem sikerült, mert az öngyilkosságát megakadályozták. A napokban azonban nadragulyából készült folyadékot ivott. Az első adagnak nem volt elég hatása, hát még egyszer felhajtotta az üveg tartalmát. Közben pedig elment az ismerőseihez s elmondta sötét szándékát és tettét. Mikor már alig tudott a mérgeg hatásától jární, haza vánszorgott. Rokona bekiáltott az ablakon hozzá: jó reggelt sógor! Amire a már vergődő ember ennek is elpanaszolta esetét. Azonnal tejet töltöttek a szájába, de ez már nem használt, az ember iszonyu kínok között meghalt. Zsebében egy gyűrött papirost találtak, a melyen a szegény ember »testamentomát« irta meg. Ebben keservesen panaszolkodik, hogy a felesége és ennek családja miatt lett öngyilkos, azok kergették a halálba. Mióta az asszonyt elvette, pokol volt az élete. Mindannyiszor e végett kísérlette meg az öngyilkosságot. Ezek már egyszer agyon akarták verni, majd a csendőrökkel akarták megöletni. Végül rendelkezik adósságairól, vagyonáról, de feleségének mit se hagy, mert azt semmi sem illeti meg. Mivel az öngyilkosság bebizonyítottnak látszott, eltemetését elrendelték.

* **Névváltoztatások.** Smigróczky Ferencz vasuti alkalmazott és Ferencz fia »Kovács«-ra; Goldstein József nagyváradi lakos »Kádár«-ra; Klein József vasuti alkalmazott és Jolán, Gizella Dezső gyermekei »Kiss«-re; végül kikor Goldstein Éliás »Székely«-re változtatták vezetéknevüket.

* **Kedélyes élet a Püspök-fürdőben.** A Szent László (Püspök) fürdő a forráság beálltával egészen benépesült előkelő fürdő vendégekkel. A betegek kivül, — kik csodálatos gyógyhatással használják a hirneves fürdő vizét, — igen sok az üdülő vendég, akiket a remek vidék, a pompás sétányok, ritka kényelem és jó konyha vonzott a fürdőbe. A szép park intelligens családok kedvencz helye s az előzékeny bérlő: Czegléd Sándor áldozatot nem kimélve, mindent elkövet, hogy minél kellemesebbé tegye vendégeinek a régi hirneves fürdőtelepen eltöltött napokat. — Mint értesülünk, a Püspök-fürdő nagyobb átalakulások előtt áll, a melyek növelni fogják a remek hely látogatottságát. Csatáry Lajos országos közegészségügyi felügyelő már is eredménnyel fáradozik, hogy a Püspök-fürdőben a m. kir. államvasutak tisztviselői és alkalmazottjai

részére nagyobb szabású épületet emeljenek, a melyben az illető betegek teljes ellátást és gyógykezelést nyerjenek, mint Herkules-fürdőben a katonaság részére van berendezve egy ilyen intézet. Az épületet a kápolna melletti erdőszelére tervezik, a honnét az egész fürdő környékére pompás kilátás nyílik. Tervbe van véve azonkívül a villamos világítás kiterjesztése az egész telepre, továbbá nagyobb terrászerű étkező helyiség építése a főépület előtti árnyas sétatér keleti oldalára és nagyobb stilszerű zenepavillon. Egészben fejleszteni fogják a parkokat, sétányokat.

* **A Félix-fürdő vendégei.** Nagyváradnak második kiránduló helye és gyógyfürdője a Félix-fürdő is tele van vendégekkel. Pedig nem rég egy kis ijedés lepte meg ezt a fürdőt. *Kernács* János már pár hét előtt erős tüdőgyulladásba esett, s a vendégek egyfelől sajnálkozva másfelől a konyha miatt aggódva lesték, várták felgyógyulását. Ez három heti betegeskedése után meg is történt szerencsésen s hogy addig a konyha jó hírnevén ne essék baj, eljött Bibóné Brassóból, meg a család többi tagjai, hogy segítsenek egyesült erővel a bajon. Jelenleg a nép szállóban 100 szoba van tele vendéggel, a Viktor szállóban pedig 64-en vannak állandó tartózkodáson.

* **Egy szál a próféta szakállából.** Mult szombaton Konstantinápolyban ritka ünnepély volt. Egy Fatma Hanum nevű asszony a próféta szakállának egy szálát, mely az ő tulajdonában volt, odaajándékozta a szegény menedékháznak. Ez »ereklyét« nagy ünnepélyességgel vitték új rendeltetési helyére. Az ünnepélyben részt vett több állami méltóság, magasrangú katonatisztek s egyéb notabilitások.

* **Derék életmentő.** A szabad fürdésnek majdnem áldozatul esett tegnap délután 6—7 óra között egy kis leány a Körözsön levő felső vasuti hidnál. Vigan lubiczoltak a rekkenő meleg elől a Körözs hős habjaiba menekültek a veszélyes helyen, a hol a víz egyes pontokon igen mély. *Bátky* Lajos nagyváradai mészáros 11 éves kis leánya egy ilyen mély helyre került s a víz azonnal összecsapott feje felett. A parton sokan látták a fuldokló kis leányt s ezek közül *Szilágyi* Lajos szabadságot altszít látva a veszélyt, ruhástól beleugrott a vízbe s nem kis küzdelem után saját élete veszélyeztetésével kimentette a szegény gyermeket. A derék életmentő szép tette igazi dicsőreget érdemel.

* **A gyilkos tiszthelyettes sorsa.** Emlegettük annak idején, hogy Przemyslben *Stumpf* tiszthelyettes agyonlőtte *Hopfinger* uzorást, kinek huszonöt forinttal tartozott. A tiszthelyettes nem tudta tartozását idejére kiegyenlíteni, mire az uzorás följelentette őt fellebvalóinál, megemlítvén, hogy a fiatal katona irásban becsületszavát kötötte le. A tiszthelyettes ekkor megjelent Hopfingernél, kifizette a tartozást, vagy — mint később híre jött — a tartozás egy részét és visszautasította azt a nyilatkozatot, a melyben a becsületszaváról volt szó. Ezzel azonban nem elégedett meg, hanem nyugtát is kért a pénzről. Ez a kérés azonban hiába való volt, az uzorás kijelentette, hogy ő nem ad nyugtát. A tiszthelyettest, kinek szüksége volt a nyugtára, ez módfelelt elkeserítette: hirtelen dühében kirántotta revolverét és rásütötte az uzorásra, ki abban a pillanatban halva rogyott össze. A tiszthelyettest elfogták. Attól való félelme, hogy megfosztják a rangjától, elvette az esztét, mert Lembergől ugyanis *Stumpf* tiszthelyettest pénteken beszállították Bécsbe az örültek házába.

* **Két emberélet a pénz miatt.** Az ecesdi lóp levezetésére szolgáló új Kraszna-meder pótmunkálatainál dolgozó munkások a heti bérösszeget minden szombaton kapják a vállalat pénztárából. A legutóbbi fizetés alkalmával *Tóth* Menyhért panyolai és *Bodó* István szamoszegi

munkások *Papp* Zoltán panyolai munkatársuk fizetését is felvették, azzal a szándékkal, hogy azt neki, mivel a fizetésnél jelen nem volt, később átadják. *Papp*, mikor megtudta, hogy a két társa felvette a heti fizetését, utánuk sietett s az olcsvai határban, hol utolérte őket, pénzt követelte tőlük. *Tóth* és *Bodó* a pénz átadásáról mit sem akart tudni s szidalmakkal illették. A nagy szóharcban *Bodó* botjával ráütött *Pappra*, mire ez ásójával leterítette. Dühében a másik *Tóth* nevű munkásra is rátámadt s annak fejét ketté szelte, hogy ott nyomban szörnyet halt. *Papp*, ki ily kegyetlen bosszút állott fizetésének fölvevőin, önként jelentette fel magát a ballassa-gyarmati járásbírósnál.

Még egyszer a Bourgogne katasztrófa.

Páris közvéleményét még mindig erősen foglalkoztatja a szerencsétlenül járt Bourgogne hajó esete. Még mindig folynak a vizsgálatok, még mindig ugyanabban a formában, mint eddig. Nos és miután általában nagyon enyhén ítélik a vizsgálóbírák a kézrekerült matrózok felett s miután inkább arról tanakodnak, hogy saját megmentésükkel annyi utas halálát okozott embertelen matrózokat még meg is jutalmazták, a *Figaro* satirikusa, *Capus* újra tollhegyre veszi az esetet. Ezuttal pedig a belügyminiszteren csip egyet, azon a belügyminiszteren, a kinek néhány sugalmazott lapja áradozva magasztalja a Bourgogne megmenekült matrózainak hősiességét és önfeláldozó mentési munkálatait. Ime a párbeszéd:

Miniszter: (A mentő matrózhoz) Barátom, ön most az én kezemből veszi el méltó jutalmát azon szép és valóban hősiességéért, amelyet a rettenetes katasztrófa alkalmával tanusított.

Matróz: (önérezetesen) Miniszter ur, én csupán kötelességemet teljesítettem.

Miniszter: Ha mindenki oly mértékben tenne eleget kötelességének, mint ön, akkor a szocializmus kérdése bizvást megoldást nyerne. Az ön szép és hősiességé magatartása . . . (Beleekint egy okmányba, amelyet éppen ebben a pillanatban nyújtanak át neki). *Dnpont*-nak hívják önt?

Matróz: Igenis, miniszter ur.

Miniszter: Ez az okmány ugyan nem oly áradozó hangú, mint aminőnek én gondoltam . . . Mit sem tesz . . . Szép magatartásáért meg fogjuk önt jutalmazni.

Matróz: (nyugtalanul, félre) Ni, már nem mondja, hogy »hősiességé«.

Miniszter: (egy újabb tudósítást olvasni kezd, félre) Csalódtam volna tán? . . . (Hangosan). Ugy látszik, hogy önnek ellenségei vannak. Ime, itt egy tudósítás, amely azt állítja . . . Mindegy, magatartásáért mégis csak juttatunk önnek egy kis jutalmat.

Matróz: (mind nyugtalanabb lesz). A manóba is! Egy kis jutalmat? Mily hamar leszállítják a jutalmat!

Miniszter: (tovább olvasva a tudósítást). Ah, valóban? Ugy látszik, hogy ön gyalázatosan viselte magát!

Matróz: (elképedve). Én?!

Miniszter: Igen, igen. Semmi kétség többé. Micsoda, jutalom, önnek? S önben még van annyi vakmerőség, hogy jutalmat merészel követelni?

Matróz: De — — miniszter ur, hiszen ön maga mondta az imént, hogy . . .

Miniszter: Akkor még nem ismertem az ügyek valódi állását. Ámde most világosan értek és tudok mindent. Hordja el magát és vigyázzon, nehogy valamiképpen utolérje az a példás büntetés, amit méltán megérdemel! (A matróz eltakarodik. A miniszter egyedül marad és gondolkodóba esik.) Valóban sohasem kellene egy életmentőt előbb megjutalmazni, mielőtt az ember nem tökéletesen bizo-

nyos a felől, hogy az illető valóban megmentette-e valakit. (Tünődve forgatja a megjutalmazandók listáját).

SZINHÁZ.

Szinköri hírek A Stomfay család, Csiky Gergely színműve kerül holnap hétfőn színre, a melyben *Murányi* Juliska mutatkozik be a nagyvárad közönségnek. Nagyobb szerepeket játszanak még a darabban *Hatala Gy.*, *Kissné*, *Laczkó A.*, *Miklósi Ilona*, *Váradiné*, *Bartos*, *E. Kovács*, *Follinus*, *Hornyánszky*, *Iványi*, *Leővey*, *Nyárai*, *Pataki*, *Szentgyörgyi* és *Vendrei*. — *Hoffmann meséit* Offenbach gyönyörű operettejét adják kedden, a főszerepekben *Lányi E.*, *Székely I.*, *Solti H.*, *Váradiné*, *Fehér*, *Kassai*, *Leővey*, *Mezey*, *Nyárai* és *Törökkel*.

Heti műsor.

Hétfő: A Stomfay család.

Kedd: Hoffmann meséi.

Szerda: A gésák.

Csütörtök: Coullisset ur.

Péntek: Zsidónő. (Sebes Vilmos föllépte.)

Szombat: (Szép Galathea.

Pry Pál megházasodott.

Vasárnap: (d: u. Guasimodo.

este Náni.

IRODALOM.

Arménia. Magyar-örmény havi szemle. Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: Szongott Kristóf. Augusztus. Szamosujvár. Fodorán Endre »Auróra« könyvnyomdája. 1898. Az örmény magyar folyóirat augusztusi füzetének első lapjai *Novák Gerő* emlékezetének szentelvek, ki bárcsak 50 évet élt mint pap és tanár, marandó nyomokat hagyott maga után Szamosujvár közéletében. *Molnár Antal dr.* befejezi *Tsobánián Árság* párisi fölolvásának fordítását: »l'Arménie, son histoire, s a litterature, son rôle en Orient. Avec une introduction par Anatole France, de l'Academie Francaise Paris 1897.«, tárgyalva az örmény irodalom föllendülését, főleg *Mechithár óta*, aki a velencei híres kolostornak volt alapítója. Valóban lélekemelő, amit ez a szegény hazátlan nemzet egy század alatt alkotott. Reméljük, hogy e közérdekű, lebilincselő felolvasás külön lenyomatban is meg fog jelenni. A tudós szerkesztő folytatja e füzeten is az örmény családok geneológiáját s *Zachno-tól* Zsummerdig viszi. [Közi egytuttal az örmény keresztnevek sorát, melyeknek egy nagy része immár elavult. Mennyi becses tudományos anyag van csak a jelen füzeten fölhalmozva. Valóban a jeles folyóirat megbecsülhetetlen szolgálatot tesz a magyarországi ethnographiának. A kisebb közlemények közt is sok érdekes apróságot találunk. A kitűnő folyóiratot melegen ajánljuk főleg a hazai örménység figyelmébe. Ara egész évre 4 frt.

MULATSÁG.

Tánczestély a Réten. Kedélyesnek ígérkezik a Rét városrészt által, ma vasárnap este rendezendő tánczestély a Nagy-temető-utcza *Tóth-féle* vendéglőben. A mulatság tiszta jóvödelmét a lelkes ifjuság a Nagyváradon emelendő *Kossuth-szobor* alapjára szánta, a mi mindenesetre emelni fogja a látogatók számát. Érdekessé teszi még a tánczestélyt az, hogy Nagyvárad első zenekara, a *Hamza* bandája huzza a talpalá valót. Belépti díj 1 korona.

Tánczestély B.-Diószegen. A b.-diószegi m. kir. vinczellériskola ifjusága könyvtára javára *Sizler Ágoston* vendéglőjének termeiben és kerti helyiségében f. évi augusztus hó 14-én rendezendő zártkörű nyári tánczestélyt rendez. *Balassa István* védnök, *Balassa Istvánné* urnő védnök, *Jausz Oszkár* elnök, *Rimler Gyula* alelnök. Az ifjuság köréből: *Kormos Sándor* pénztárnok, *Doby Sándor* titkár, *Mády Ferencz* ellenőr, *Bezdek Lajos* cigány-vajda. Rendezők: *Balogh Ferencz*, *Buzás Pál*, *Gyulay Sándor*, *Aggod András*, *Kromer Mózes*, *Magyar Sándor*, *Pánczél Lajos*, *Bakics Lipót*, *Sándor József*, *Darvay Sándor*, *Veres Árpád*, *Bálint Ambrus*. Belépti-díj személyenként 2 korona, családjegy

4 korona. Felülfizetéseket köszönettel vesz és hirtelapilag nyugtáz a rendező-bizottság. Kezdeté este 8 órakor.

EGYESÜLETEK.

Az iparos ifjak közgyűlése. A »Nagyvárad-i ipartestület önképző egylete« félévi rendezés közgyűlését f. évi augusztus hó 14-én, illetve 28-án, vasárnap délután 3 órakor tartja meg, melyre az egyesület tagjai ez uton is tisztelettel meghívotnak. Táragsorozat: 1. Jegyzőkönyv-hitelesítés. 2. Pénztári jelentés az elmúlt félévről. 3. A számvizsgáló bizottság megválasztása. 4. Esetleges indítványok. Nagyvárad, 1898. augusztus hó 4-én. Bertsey György elnök, Zeman János jegyző.

SPORT.

Kerékpár virág-örző. A nagyvárad-i kerékpár egyesület választmánya elhatározta, hogy 1898 évi szeptember hó 18-ik napján rendez a Sporttér verseny pályáján egy nagy szabású kerékpár virág-örzöt, mindez összekötte egy kerékpár gyakorlatok, versenyek és dísz csoport felvonulásokkal. A Corzó egyes Részleteit kiküldött bizottság állapítja meg, mely bizottság beosztja a kerékpár egyesület tagjait jelentkezések szerint az egyes csoportokhoz. A dísz és kerékpár minden neme befog mutattatni, részvételre a szomszédos kerékpár egyesületek külön meghívotnak. A kerékpár egyesület tagjaihoz már a hét folyamán felhívás fog intézteni a jelentkezéshez, melyben az ünnepély általános programja közöltetik. A nagyközönség figyelmét már jó előre felhívjuk ezen ünnepélyre.

REGÉNY-CSARNOK.

AZ UTOLSÓ PRÓBA.

Németből: GUSZTAV.

— Nem? Hát mi a szeretet? kérdezte a leány mosolyogva. — Mit érez az, a ki valakit szeret?

— Csakugyan nem tudod? — kérde a fiatal ember hasonlóképen mosolyogva. — Megmagyarázom neked. Először, ha valaki szeret, fő kívánsága, hogy mindig a szeretett személy közelében legyen és mindannyiszor szomorú, valahányszor el kell attól válni.

— Ugy? — szólt Georgie szemöldökét kissé felhúzva. — Nos te nem hiszed — — kérlek, ne tarts érzéketlennek, nem gondolod, hogy — — hogy ez meg van bennem?

— Nem, feltétlenül nem, rád nézve nem hiszem, hogy ebben megegyezünk.

— Ah! — mormogta Georgie, gondolkodva a padlóra nézett.

— Másodszor, — folytatta Dynecourt, — a szerelmes mindig féltékeny.

— Igazán? De kedves Darym, hiszen ez borzasztó! Nem gondolod, hogy a féltékenység tulajdonképpen valami közönséges érzélem?

— Lehet, de egyszerűen nagyon természetes és nehezen leküzdhető érzélem!

— Meg vagyok győződve, hogy soha senki sem tudna féltékeny tenni, — felelt Georgie, — már ebben hiszek magamnak, hogy ettől mentve vagyok. Nagyon közönséges és egy cseppet sem fölséges érzélem.

— Lehet, hogy a szerelmet is ebből a szempontból veszed, — szólt az keserűen. — Azt is olyan közönségesnek hiszed?

— Nem, nem, azt nem! — felelte a leány gondolkodva. — De folytasd csak, van még ezeken kívül más is?

— Véleményem szerint igen. Azt hiszem — folytatta a fiatal ember gyengéden, — hogy ha a szeretett személy meghalna, a ki szerette az is szeretne meghalni.

— Na ezt már nem hiszem! — tört ki Georgie. — Ez már sok és nevetséges!

— Nem mondtam? Mondtam, hogy nincs benned egy szikrányi szerelem sem — szólt a fiatal ember félig boszankodva, félig fájdalommal. Nem is követelhetném, hogy velem megegyez, sohasem szeretnél.

— Azt hiszed tehát, hogy te tudod legjob-

ban, — felelte Georgie boszankodva, — gondolj csak nyugodtan másokra, például Mand Eldon, mikor megtudta, hogy Frankot agyonlőtték, rögtön össze esett és meghalt?

És mégis mindenki tudta, hogy egymást nagyon szerették. Aztán Newcone Jean meghalt, mikor szegény György itt hagyta ez árnyék világot? Nem halt meg utána, sőt alig láttam egészségesebb meg elégedettebb embert. Ott van Hartleyné, tudod, mennyire szerették egymást Artúrral és mégis, mikor Artúrt halva hozták haza a vadászatról, meghalt? Dehogyan halt, férjhez ment másodszor. Még egyszer mondom tehát Dary, egy szót sem hiszek belőle.

— Természetes, hogy az ember nem hal meg, ha akarja is — felelt Dary, — de legalább is kívánja. Kérdezd meg csak majd Georgie, ha én meghalnék, szeretnél-e te is meghalni?

— De hogy lehet ilyet kérdezni? — szólt a leány csodálkozva. Arra még gondolni sem jó. — Aztán gyorsan hozzátette: Egyáltalában, hogy beszélhetsz ilyet, mikor egészséges vagy, itt vagy mellettem? — Barátságosan mosolygott rá.

Ez a mosolygás azonban, bár a jég hegyet is megolvasztotta volna Dynecourt nál eltévesztette hatását. Fel sem nézett, megfordult, türelmetlenül így szólt:

— Mit beszélsz te rólam? Én csak általában beszéltem.

Hiába te nem tudod, mi a szerelem? Hogy is tudnád, még gyermek vagy!

A korra való hivatkozás sértette Hamilton kisasszonyt.

(Folyt. köv.)

Igazságszolgáltatás.

A nagyvárad-i kir. tábla elintézt ügyei.

Büntető tanács.

Előadó: Dr. Gedeon László.

2860. Szombati Károly s. t. hivatali sikasztás — föloldva.

2862. Diósi Albert s. t. közokirat hamisítás — helybenhagyva.

2920. Ilcoza Simon lopás — helybenhagyva.

2907. Krausz Mór okirat hamisítás — részben megváltoztatva.

2627. Berár Györgyné tulajdon elleni kihágás — helybenhagyva.

2628. Tomueza György közcsend elleni kihágás — megváltoztatva.

2635. Halász Péter becsületsértés stb. — föloldva.

TÁVIRATOK.

Magyar miniszterek Bécsben.

Bécs, aug. 6. (Saját tud. távirata.) A két miniszterelnök és a két pénzügyminiszter tanácskozása ma délelőtt 10 órakor kezdődött meg a belügyminisztériumban.

Krivány a tengerbe ugrott.

Arad, aug. 6. (Saját tud. távirata.) Schreiner Hary konzervatóriumának igazgatója Stockholmból egy lapott kapott. Az újságban egy hír van megírva Kriványról, a nagy sikkasztóról. Az újdonság ugyanis azt adja tudomásul, hogy Goteburg és Stavanger között közlekedő hajóról egy utas a tengerbe ugrott és hogy ennek az öngyilkosnak személyleírása teljesen ráillik a megszökött sikkasztó Kriványra. Sarlot főkapitány azonnal táviratozott Stockholmba hiteles felvilágosításért. Nagy izgalommal várják Aradon a választ.

Az osztrák-magyar nagykövet a szultánnál.

Budapest, aug. 6. (Saját tud. táv.) Konstantinápolyból írják: A szultán tegnap a szelamlík után kihallgatáson fogadta Calice báró osztrák-magyar nagykövetet.

Takáros utcai botrány.

Debreczen, augusztus 6. (Saj. tud. táv.) Gárdos Károly mérnök ma délután a korzó kávéház előtt Wiz János telekkönyvvezető nejét felpofozta. Többen védelmére siettek az uri nőnek, aki elájult s a közeli boltban orvos vette ápolás alá. Gárdos felháborodása közt rendőrségre ment. A két család között régi ellenségeskedés volt.

Végre egy örvendetes hír.

Bécs, aug. 6. (Saját tudós. távirata.) A bécsi tanácskozásról bécsi politikai körök azt híresztelik, hogy Bánffyra igen rosszul végződött. Általában azt hiszik, hogy Bánffy megy; Thun marad. Goluchowsky holnap Ischlbe megy.

A Dreyfus-ügy.

Budapest, aug. 6. (Saját tud. táv.) Párisból sürgönyzik: A »Journal« alaptalannak jelenti ki azta hirt, hogy Esterházy és madame Pays ügyére vonatkozólag a vizsgálatot elveszik Bertulus vizsgálóbíró kezéből.

A »Matin« jelenti, hogy a vádtanács határozatát holnap vagy hétfőn kézbesítik Picquartnak, aki haladéktalanul benyújtja fellebbezését a semmitűszékhez.

Földrengés.

Budapest, aug. 6. (Saját tud. táv.) Messinából távirják: Ma hajnalban 2 óra 33 perczkor itt 5 másodperczig tartó erős földrengést éreztek, amelyet három gyöngébb lökés követett. A földrengés nagy rémületet keltett, de kárt nem okozott.

Török ügyek.

Budapest, augusztus 6. (Saj. tud. táv.) Konstantinápolyból írják: Konzuli jelentések szerint egy csapat csendőr az achlati kerületben (Bitlis) fegyverek és lázítóiratok után kutatva, kihágásokat követett el az örmények ellen. A kurdok fosztogatásairól szóló hírek eddig nem nyertek megerősítést.

Budapest, aug. 6. (Saját tud. táv.) Konstantinápolyból távirják: Minthogy a bondholderek megbizottjainak többsége ellenzi a porta föltételeit a dettes publiques garanciáját illetőleg az orosz hadikárpótás kifizetése ügyében, a porta pedig nem hajlandó teljesíteni a megbizottak kívánságát, a helyzet kiélesedett. Konfliktustól tartanak, amely, ha a porta továbbra is megmarad mostani magatartása mellett, egyes megbizottak szecessziójára vezethet.

A kelet-ázsiai kérdés.

Budapest, aug. 6. (Saját tud. távirata.) Londonból sürgönyzik: A »Times« jelenti Shanghaiból tegnapi kelettel: Rendeletet becsátottak ki, a mely Vang Ven Jaot és Shang Jin Huant kinevezi a Pekingben föllállított vasúti és bányászati központi igazgatóság közös igazgatóvá. Sheng taotait valószínűleg legközelebb elmozdítják állásából.

Az angol alsóház ülése.

Budapest, augusztus 6. (Saj. tudósít. táv) Londonból sürgönyzik: Az alsóház tegnapi ülésén a védő-oltásról szóló törvényjavaslatnak a felsőház által megváltoztatott szövegezésében való tárgyalásnál Chaplin annak a határozatnak újból való beiktatását indítványozta, a mely felmenti a törvény hatálya alól azokat, a kik két bíró előtt kijelentik, hogy ellene vannak a beoltásnak. Az indítványt 129 szavazattal 34 ellenében elfogadták.

KÖZGAZDASÁG.

Ez évi selyemtermelésünk.

Három éves Bihar megye és Nagyvárad selyemtermelésének. E három év adatai a következő számokat adják: 1896-ban 24 községben 148 termelő 966 kiló gubóért 820 forint 21 krt kapott s a szükséges munkákkal fizetve lett 1695 frt 91 kr. — 1897-ben 21 község 197 termelője 1148 kiló gubóért 799 frt 74 krt kapott, s a szükséges munkákkal fizetve lett 1783 forint 49 kr. A két éven 3479 forint 40 kr. Bácsbodrog megyében, mely területre nézve Bihar megyét nem szárnyalja túl, 1896. és 1897. években 1.223.017 forint 90 kr lett a selyemtermeléssel foglalkozóknak kifizetve.

Nagyvárad és Bihar megye ez évi termelése 12 községre s abban 54 termelőre apadt a kik 504 kiló 35 deka gubót szállítván Nagyváradra, részükre 351 frt 68 kr lett kiutalva. Közvetlenül Szegzárdra küldött gubók értéke ez összegben nincs. — E visszaesés ez évben országossá lett. Biharban különösen azért, mert az eperfával rendelkezők látva a termelők némi hasznát, vagy mereven megtagadták az eperfák lombját, vagy pl. Székelyhidon, négy krajczárért engedtek szedni minden kiló levelet. Az ilyen lombhiány okozta azt, hogy a beváltásra vitt gubótömegből 43.20% I. osztályu, 52.51%-ot II-os osztályu, 4.29% III-ad osztályu gubó gyanánt volt bevehető. Legjobb termelő volt ez évben **Varga András** volt községi bíró, a ki 2 doboz petéből (Széplakról) 47 kiló 30 deka gubót oly minőségben hozott, hogy azért 40 frt 25 kr lett részére kiutalva. A termelők névsorát az eredmények részletes feltüntetésével a következőkben állította össze **Rátkay József** községi iskolai igazgató-tanító, ki a selyemtermelés ügyét annyi odaadással vezeti, hogy az országos hivatal feje nemrég igen szép elismerő levél kapcsán másodikban tartotta szorgalma és igazságérzetét jutalomra méltónak.

A termelők nevei a következők:

Mann Traján gubóit Szegzárdra küldte. Rigó László debreczeni tanuló gubóit Szegzárdra küldte. Megyesi Sándor 12:20 kg. gubó 10 frt 26 kr. Nagyváradról: Kiss Ferenc 5 kg. gubó 4 frt, Sallai Lajos 6:90 kg. 3 frt 36 kr, Latky György 14:20 kg. 11 frt 21 kr, Feldman Imre 10:50 kg. 9 frt 55 kr, Puskás Mariska 11:20 kg. 6 frt 11 kr, Pap Lajosné 1:50 kg. 21 kr, Salamon Ignácz 90 kg. 45 kr, Stipanovszki Kristóf 5:60 kg. 2 frt 86 kr, Lóvi Farkas 2:20 kg. 1 frt 10 kr, Heller Soma 12:70 kg. 11 frt 36 kr, Vaskóh Mária 9:10 kg. 7 frt 40 kr, Erdei Juliánna 21:10 kg. 19 frt 25 kr, özv. Bilinszki Sotérné 3:60 kg. 3 frt 35 kr, Dutka Kálmán 3:20 kg. 2 frt 95 kr, Hant Géza 2:20 kg. 1 frt 90 kr. B.-Böszörményből: Varga Sándor 20:30 kg. 20 frt 5 kr, Bak János 13 kg. 6 frt 1 kr, Bereczki Mihály 4:90 kg. 1 frt 91 kr, Székely József 17:80 kg. 12 frt 5 kr, Varga Károlyné 8:60 kg. 4 frt 85 kr, Farkas János 16:70 kg. 13 frt 53 kr, Debreczeni Jánosné 8:60 kg. 4 frt 93 kr, Szűts Mihály 10:50 kg. 5 frt 49 kr. Dérczeg Antalné 6:60 kg. 2 frt 22 kr, Fehér Jánosné 8:30 kg. 4 frt 65 kr, Horváth Józsefné 9:40 kg. 4 frt 84 kr, Kósa Margit 0.30 kg. 15 kr. Konyárról: Nagy József 26:40 kg. 18 frt 40 kr. Révész Ferencné 13:70 kg. 8 frt 11 kr. Gyiresről: Márkus Mariska 25:80 kg. 20 frt 78 kr. Székelyhidról: Lakatos Aladár 2:25 kg. 1 frt 20 kr. Taupert György 44:70 kg. 25 frt 96 kr, Biró Sándor 15:80 kg. 9 frt 30 kr. Lessről: Bárán Antal 3:70 kg. 1 frt 53 kr. Bojtáról: Mezei Mór 4:60 kg. 2 frt 70 kr. Körös-Tarjánról: Mészáros József 6:80 kg. 2 frt 95 kr. Szalontáról: M. Balog János 23:30 kg. 17 frt 53 kr.

Tenkéről: Zirbusz János 24:80 kg. 21 frt 30 kr. Széplakról: Varga András 47:30 kg. 40 frt 25 kr. Paptamásiból: Császár Károly 4:60 kg. 2 frt 45 kr.

Minő műtrágyát igényel a talaj.

Gazdasági viszonyaink folytonosan a belterjesség felé haladván, mindig többen és többen használnak műtrágyákat a talaj termő erejének fokozására. Terjed a műtrágyák használata annyival is inkább, mert mindig többen és többen tapasztalják annak kedvező hatását, s így tudják, hogy a műtrágyákért kiadott összeg igen jól jövedelmező befektetés. Annak dacára a műtrágyák használata körül sokan nem járnak el helyesen, mert használják azt úgy, olyan minőség és mennyiségben, a miként azt másoknál használni látták; anélkül tehát, hogy előzőleg meggyőződtek volna, hogy a rendelkezésükre álló talaj minő műtrágyákat és milyen mennyiségben szükséges és hálál meg legjobban, anélkül tehát, hogy előzőleg kísérleteket végeztek volna.

Racionálisan tehát csak akkor fogunk eljárni, ha a műtrágyák felhasználata előtt kicsinyben kísérleteket végzünk, a mely kísérleteknél felhasználjuk mindazon műtrágya-féléket, a melyekről azt hisszük, hogy talajunk által szükségeltetik. Kísérleti területet például 7 parcellára osztjuk, melyek azonban legalább 1—2 hold területűek legyenek s a következőleg járunk el:

1-ső parcellát megtrágyázzuk foszforsav trágyával, 2-ik parcellát foszforsav és káli-trágyával, 3-ik parcellát foszforsav és légeny-trágyával, 4-ik parcellát foszforsav-káli és légeny-trágyával, 5-ik parcellát káli-trágyával, 6-ik parcellát káli és légeny-trágyával megtrágyázzuk, 7-ik parcella trágyázatlan.

A légeny-trágyát egyarában csak gyenge vetések felségelyezésére vagy répa-félék felül-trágyázására szoktuk használni, miért is részére külön parcellát nem hasítunk ki. A jelzett 6 parcella már most meg fogja mutatni, hogy talajuk melyik műtrágyát hálálja meg legjobban s már most csak az vár eldöntésre, hogy melyikből milyen mennyiség lesz a legmegfelelőbb, amit természetesen csak úgy tüntethetünk el, ha éveken keresztül különböző mennyiségű trágyával folytatjuk a kísérletet vagy ha 7—7 parcellán párhuzamos kísérleteket folytatunk.

Reich Jenő s Társa

Tőzsde jelentése.

— A Tiszántul eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, augusztus 6	
Buza őszre	8.21
Buza tavaszra	8.34
Uj tengeri	4.22
Tengeri augusztusra	4.89
Rozs őszre	6.41
Zab őszre	5.34

Értéktőzsde

Az irányzat szilárd.

Budapest, augusztus 6.	
Salgótarjáni	632.—
Wggon-kölcson	244.—
Villamos vasut	257.—
Oszták hitel	364.35
Magyar hitel	398.—
Allamvasut	362.50
Déli vasut	78.—
Rimamurányi	252.—
Magyar jelzálog	250.—
Magyar leszámitoló	263.75
Iparbank	104.50
Budapest közuti	391.25
Kereskedelmi	1485.87

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1898. augusztus 6-án.

Magyar aranyjárdék 4%	120.75
Magyar koronajárdék	98.80
Magyar vasuti kölcson aranyban 4/10%	119.25
Magyar vasuti kölcson ezüstben 2/10%	100.25
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	120.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.—
Italmérségi jog megváltási kötvény	100.60
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	97.75
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcson	158.50
Tiszabályaiozi és szegedi sorsjegyek kölcson	139.50
Oszták járadék papirban	101.70
Oszták járadék ezüstben	101.50
Oszták járadék aranyban	121.50
Oszták korona járadék	101.50

1860. Oszták államsorsjegyek	140.25
Oszták magyar bankrészvény	910.—
Magyar hitelbankrészvény	397.50
Oszták hitelintézeti részvény	363.40
Páris vista	362.25
Német birodalmi márka	58.80
London vista	119.95
Páris vista	47.55
20 márkás arany	11.76

SZERKESZTŐI POSTA

Egy öreg polgárnak. Helyben. Az az affaire csakugyan megtörtént, meg is irtuk, — elolvashatja lapunk szerdai számában; nevek ugyan nincsenek kitéve, de az mellékes dolog. Az ezrednyelvről pedig éppen vezérezikket irtunk. Köszönjük az érdeklődést, de tessék figyelmesebben olvasni lapunkat.

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

Évadbérllet 94. szám.

Kisbérllet 92. szám

Páros

Páros

Ma vasárnap, 1898 augusztus 7-én

a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével:

Délután 4 órakor, fél helyárrakkal:

FERI KISASSZONY.

Amerikai bohózat 3 felvonásban. Irta: M. Marson.

Személyek:

Frank Stajnor (jó barátok)	Iványi A.
Fr-d Anderson	Pataki Béla
Byron Mac Stuff	Heltai N.
A nagybácsi	Vendri Ferencz
Soaper, komornyik	Leövey Leo
Vesta (a Fitzallen testvérek)	Miklósi Ilona
Edua	Hatala Gy.
Mann kisasszony, társalkodónő	Laczkó Aranka
Cherwynndné	Solti Helén
Cosette, szobaleány	Miklósi Margit

Este fél 8 órakor, rendes helyárrakkal:

Viola, az alföldi haramia.

Eredeti népszinmű 5 felvonásban. B. Eötvös J. Falu jegyzője cz. regényéből írta: Szigeti József.

Személyek:

Törvényszéki elnök	Odry Árpád
Viola	E. Kovács Gy.
Zsuzsi, neje	Hatala Gy.
Pista, fiok, 5 éves	Fehérvári Miska
Tengeli, jegyző	Török K.
Neje	K. Árpási Kata
Vilma, leánya	Solti Helén
Liptákné	Váradiné
Peti, cigány	Szentgyörgyi I.
András (zsványok)	Gergely
Csillag	Kassai
Czifra Jancsi	Várad.
Mócsi	Nyárai A.
Vándori, lelkész	Hornvánszky L.
Réti, alispán	Pataki Béla
Neje	Laczkó A.
Akos, fiok	Tompa K.
Macskaházi, ügyvéd	Bartos Gy.
Nyuzó, főszolgabíró	Vendrei F.
Keniházi, esküdt	Heltai.
Iczik, zsidó	Leövey L.

Kezdeté fél 8, vége 10 óra után.

Holnap, hétfőn:

Murányi Juliska fölléptével:

A Stomfay-család.

Szinmű.

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

A Bihar megyei Takarékpénztár

házában Kossuth Lajos-utcán

2 másodemeleti lakás,

mely áll 2 szoba, konyha s tartozékaiból, azonnal vagy november 1-től kiadó.

ÉRTESÍTÉS.

A t. közönség b. tudomására hozom, hogy a helybeli fürdő-szállodámban levő

gőz- és zuhanyfürdő helyiségei

a szükségelt javítások eszközlése végett folyó hó 8-tól kezdve

14 napra zárva maradnak.

A vizgyógyintézet, hidegzuhany és kádfürdők azonban továbbra is a t. közönség rendelkezésére állanak.

Tisztelettel

Rimanóczy Kálmán.

3274/1898 T. k. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székelyhídi kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a nagyváradi gör. kath. káptalan kezelése alatti agg papok segélypénz-alapja, végrehajthatónak Gerdán Tógyer vasadi lakos végrehajtást szenvedők elleni 1200 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a vasadi 27. sz. tjkvben A. I. 1. b. 10 r. sz. a. ingatlanra 1240 frt., ugyanezen tjkvben A. + 1. r. sz. a. szálló földre az árverést 29 frt. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan: az **1898. évi aug. hó 23-ik napján d. e. 10 órakor** Vasad községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 124 frt és 2 fr. 90 kr kőzpénzben, vagy az 1881. LX. tvczikk 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadék-képes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tvczikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Székelyhídon, a kir. járásbíró, mint tki hatóságnál 1898. évi május hó 30-án.

Olasz József,
kir. járásbíró.

295 1-1

Nvárad város kapitányi hivatala.

13897/98.

Árverési hirdetmény.

A nagyváradi rendőrkapitányi hivatal mint 1-ső foku iparhatóság részéről ezenel közhírré tétetik, hogy Amigó Mór mint a gazdasági és iparbank kézi zálogház kezelője a részvénytársaság Zöldfa-utca 26. sz. a. zálog üzletében **1898 évi augusztus hó 31-ik napján reggel 8 órától** kezdődőleg nyilvános árverést fog tartani, mely alkalommal 230 drb elzálogosított tárgy fog árverés alá kerülni. — Az iparhatóság részéről az árverésnél a telügyeletet Horváth Géza rbiztos fogja az 1881. XIV. t. cz. 4. §. értelmében teljesíteni. — Árverési feltételek a vételár azonnali kifizetése és a megvett tárgynak azonnali elvitele.

Az elzálogosított az árverésről azon figyelmeztetéssel értesítetnek, hogy az árverés alá bocsájtott tárgyak tétel számai ugy a rendőrkapitányi hivatal hirdetési tábláján, mint a kézi zálogüzlet helyiség aytaján kifüggesztett jegyzékből megtudható.

Nagyvárad, 1898 augusztus 3.

Gerő,

h. r. kapitány.

Közgyűlés.

A „Nagyváradi Áruraktár részvénytársaság“ f. évi

rendes közgyűlése

aug. hó 28-ikán d. e. 11 órakor fog a »Nagyváradi Kereskedelmi Csarnok« tanácskozási termében megtartatni, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentés a lefolyt üzletéről s ezzel kapcsolatban az évi zárszámadások és mérleg előterjesztése, valamint indítvány és határozathozatal a nyereség felosztása tárgyában.
2. Felügyelőbizottsági jelentés a zárszámadások és mérleg, valamint a nyereség felosztása tárgyában.
3. Az igazgatóságnak 3 évre újból választása.
4. Felügyelő bizottság választása 3 évre.
5. Esetleges indítványok.

Miről a t. részvényesek azzal értesítetnek, hogy az évi mérleg, nyereség és veszteség számla a vállalat irodájában közszemlére vannak kitéve és minden részvényes által betekinthetők.

Nagyvárad, 1898. évi augusztus 5.

A „NAGYVÁRADI ÁRURAKTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG“
IGAZGATÓSÁGA.

KÖBÁNYAI KIRÁLY SÖRFÖZŐ

Részvény-Társaság.

Alaptőke 4,800,000 korona.

Maláta-sör.

Bajor módra készült ezen legújabb sörgyártmányunk arra van hivatva, hogy az e nemű külföldi árukat kiszorítsa.

Kellemes zamata miatt kedvelt üdítő ital és gyógyhatásánál fogva a legelső orvosi szaktekintélyek melegen ajánlák, különösen dr. Korányi Frigyes és dr. Kétli Károly egyetemi tanár urak tanúsítják, hogy ezen sör sikeresen használhatóan bizonyult.

Ideg bajokban, vérszegénység, emésztési zavaroknál, gyengeségnél maláta-sörünk kétségtelenül valódi gyógyító szer.

Árak vidékre: Nagy láda: 60 kis palaczk 6 frt. betét 4 frt összesen 10 frt.

Kis láda: 30 kis palaczk 3 frt, betét 2 frt, összesen 5 frt, budapesti vasuti állomásra szállítva utánvétellel.

Hónapokig eltartható.

A ládákért és palaczkokért adandó 4 forint illetve 2 frt betétet, azoknak bérmentes visszadásakor visszaszolgáltatjuk.

Megrendeléseket elfogadnak: Gyári irodánk Kőbányán, városi irodánk: Budapest, VII., Kertész-utca 40. és helybeli főraktárosunk:

POPPER JÓZSEF.

251 B-20

Nincs többé lábfájás

sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem fagyos láb, sem lábégés. Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Högyes-féle az egész világon szabadalmazott Asbest talpbéllel látja el. Párja egyszerű 60 kr. kettős vastagságu 1 frt 20 kr. Az Asbest talpbétét kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 pár szállított. Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése és külön 10 kr. frankó. Felvilágosítások és prospektusok, köszönetnyilvánítások ingyen. Vizonteladóknek megfelelő árengedmény.

Általános Asbetáru gyár betét-társaság, Budapest, VI., Sziv-u. 18.
Egyedüli elárúsító raktár Nagyváradon: Eigner Ede.

136 17-50

A leghatásosabb HÁZISZER, mely az emésztést szabályozza, rendes vérkeringést eredményez, a vérnek beteges alkatrészeit eltávolítja (az egészség fentartásának első feltétele) ugy leggyorsabban eltávolít minden gyomorbajt u. m.: étvágytalanság, savanyu felbőgés, felfuvódás, hányás, has s gyomorfájás, gyomorgörcs, gyomortulterhelés, elnyálkásodás, aranyér, nőibajok s bélbajokat

Dr. Rosa életbalzsama

Fragner B. gyógytárából, Prága 203—III.

E szer felhívja, gyorsítja az emésztés tevékenységét, egészséges tiszta vért ad s mint ilyen biztos elterjedt s elismert népszerű háziszser.

Egy üveg 50 kr. Dupla adag 1 frt. Postával 20 krral több.

ÓVÁSI

Csak az eredeti FRAGNER B. prágai készítményeket kérjük s jól vigyázzunk a csomagolásra, melyeken a jobbról s balról lerajzolt védjegyeket megfigyeljük. Mert csakis az a valódi Rosa-féle balzsam a melyen a gömbölyű védjegy s az a valódi prágai házikenőcs, a melyen a háromszögletű védjegy feltalálható.

A ki engem bármiféle hamisításra rávegy, díjazásban részesül.

Sok ezer köszönőlevél meglekinthető.

Raktár Budapesten: Török J., Egger A. gyógyszerészknél; Thallmajer és Seitz, Kochmeister utódainál és Hering Sándornál Nagyváradon.

A készítő
tőráktára:

FRAGNER B.

gyógyszertrában a »Fekete Sashoz« Prága,
Ese der Ppornergasse Nr. 203.

Minden megrendelés postafordulattal megküldetik.

Mindennemü gyuladás seb és daganat ellen több ezer köszönőirat által biztos hatásnak elismert szer: Biztos sikerrel alkalmazható gyuladásoknál, tejkedésnél és emőkeményedésnél a gyermekválasztásnál: kelevényeknél, vérdaganatnál, genyedésnél, pokolvárnál, körömdaganatnál, kézen vagy lábon előforduló körömméreg ellen, keményedéseknél, daganatoknál, mirigydaganatoknál, elzsirosodásnál stb. Minden gyuladás, daganat keményedés a leg-rövidebb idő alatt meggyógyittatik; ha azonban genyedés áll le, akkor a daganat legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül kiszivatik és meggyógyittatik.

PRÁGAI HÁZIKENŐCS

A gyógyulás fájdalom nélküli s a kenőcs hűsítő hatással van
Egy adag 25 kr és 35 kr. Postával 6 krral több

Orgonaépítő műhely!

Nagyvárad orgona-építő műhelyemet a legkényesebb kivánalmaknak megfelelőleg rendeztem be. Új orgonákat a legújabb **pneumatikus** csőrendszer szerint golyós ládával készítek. Ez orgonának kiváló előnye, hogy a legnedvesebb templomokban is bizton működik; elképzelhető könnyed játszasmódjuk van s amellet az egyes sipok a leggyorsabb játék mellett is haladéktalanul s precizen szólalnak meg.

Régi, használt orgonák átalakítására, javítására, hangolására legjutányosabb árak mellett vállalkozom.

Teljes tisztelettel

ORSZÁGH ANTAL,
orgonakészítő.

A felső-ausztriai jelzálog és hitel-bank és a strassburgi egyesült országos hitelbankok főképviseletése

nagy földbirtokokra kölcsönöket és **konvertálásokat** engedélyez az összegek nagyságának megfelelőleg 4—4½%-os kamatokra; nevezett főképviseletés **bérbérlésekre** is közvetít kölcsönöket 5—5½%-os kamat és a legelőnyösebb feltételek mellett. Az ügyletek minden előleg nyújtása nélkül a leggyorsabban bonyolítatnak le.

Folyamatban levő kölcsönügyleteknél a véglebonyolítás előtt előleg is adatik.

Ugyanitt egy 500 holdas elsőrendű szántóföldes birtok; Nagyváradhoz közel, eladatik, A birtokmegvételhez pár ezer forint elégséges, mert arra 50.000 forintig 4%-os kölcsön azonnal kapható. 213 6—10

Breitner József,

az ingatlan-hitel és jelzálog-forgalmi iroda tulajdonosa

NAGYVÁRAD, Pável-utca 376. szám.

Értesítés!

Minden félreértés kikerülése végett a n. é. közönség értésére adom, hogy **Zöldfa-utca, Déry-házból üzletemet áthelyeztem s ott fiók-üzletet nem tartok** — minden ilyen híresztelések, magától értetődleg, elesenek. **Ujonnán** berendezett és dusan felszerelt

üveg, porcellán és lámpaüzletemet

május 1-től ugyancsak **Zöldfa-utczában**, a volt **Ipar-kávéház** helyiségébe **helyeztem át**. Nagy raktárt tartok és **igen jutányos árakon** árusítom minden e szakmához tartozó árukat.

A n. é. vevőközönség több éven át irántam tanusított jóindulatát továbbra is kérem.

Kiváló tisztelettel

Kalmár Jakab,

214 8—10 Nagyvárad, Zöldfa-utca 29.

PORJESZ HERMAN

butor gyári raktára

NAGYVÁRADON, Zöldfa-utca, 34. szám.

Elegáns asztalos- és kárpitos butorok, háló-, ebédlő-, uri-szoba, szalon-berendezések, vas,- réz és hajlitott fabutorok rendkívüli nagy választékban, minden modern styl szerint.

— Kivánatra képes árjegyzék bérmentve. —

Pontos kiszolgálás!

207 8—10

Coulans eljárás!

Kárpitos és díszítési műhelyek.

Rendezett és matt butorok.

Nagyvárad-Szóllósi Gőz-Sörgyár

Pecze-Szóllós (Nagyvárad mellett.)

Van szerencsénk a n. é. fogyasztó közönségnek a főzdenkben készült **kitünő minőségű** erősen főzött és megfelelőleg érelt

László- és Márcziusi sört

ajánlani.

Tekintve, hogy az ősz folyamában tetemes költséggel nagyszabású és kitünő rendszerű **új ászok** és **jégpinczét építettünk**, azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy minden tekintetben kifogástalan, kitünő termékünkkel a legmesszebbmenő igényeket is kielégíthetjük.

Megrendeléseket **ugy hordók**, mint **50 palaczkot tartalmazó ládákban** közvetlen gyártelepünkön **Pecze-Szóllósön (Nagyvárad mellett)** avagy **városi irodánkban Nagyváradon** fogadunk el.

➡ Nagyvárad-városi vevőinknek a sört saját fogatunkon házhoz szállítjuk. ➡

Árjegyzékkel kivánatra készséggel és bérmentve szolgálunk.

Kérve a n. é. közönségnek további szíves pártfogását, maradunk szolgálatára készen

212 8—10

kiváló tisztelettel **Nagyvárad-Szóllósi Gőz-Sörgyár.**